

К 33/П 98

120000867777

Н СЪВЕТ — отд. „НАРОДНА ПРОСВЕТА“
ЕН МЕТОДИЧЕН КАБИНЕТ
1 ПРОФЕСИОНАЛНО ОРИЕНТИРАНЕ
гр. Р У С Е

Русе, 1976 год.

K 33

1798

10
VI

ОКРЪЖЕН НАРОДЕН СЪВЕТ - ОТД. "НАРОДНА ПРОСВЕТА"
ОКРЪЖЕН МЕТОДИЧЕН КАБИНЕТ ЗА УЧИЛИЩНО И ПРОФЕСИОНАЛНО
ОРИЕНТИРАНЕ - ГР.РУСЕ

За служебно ползуване
Пор. № 341

СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ
НА РУСЕНСКИ ОКРЪГ ПРЕЗ ПЕРИОДА 1976 - 1990 г.
И НЕОБХОДИМОСТТА ОТ КАДРИ

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000867777

гр.Русе, 1976 г.

447098

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

RECEIVED
JAN 10 1964

PROFESSOR ROBERT M. HARRIS
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
UNIVERSITY OF CHICAGO
5700 S. DICKINSON AVE.
CHICAGO, ILL. 60637

Yours truly,
[Signature]

"Да се определиш сериозно - това значи да набележиш своя жизнен път, да си изработиш характер, собствени убеждения, да намериш призиванието си".

М.И.Калинин

/За комунистическото възпитание-С-1949/

КЪМ ЧИТАТЕЛЯ

С настоящата брошура "Път на възход" Окръжният методичен кабинет за училищно и професионално ориентиране към отдел "Народна просвета" гр. Русе си постави за цел:

- конкретно да се видят задачите, които Русенски окръг има да решава през седмата петилетка и до 1990 година в областта на социалистическото развитие;

- да се покаже значителният принос на това развитие за все по-задълбочаващото се сътрудничество в процесите на социалистическата икономическа интеграция между страните членки на СИВ, в което сътрудничество голям дял се пада и на икономиката на нашия окръг;

- за осъществяване на тези задачи във всички области на народното стопанство да се покаже необходимостта от квалифицирани кадри по всички видове професии и специалности, значителна част от които кадри се готвят в техникумите и средните професионално-технически училища в окръга;

- да се посочи ролята и значимостта на училището, семейството, производствените предприятия и обществените организации за правилното възпитание и професионална подготовка на подрастващите с цел включването им в отраслите на материалното производство.

Брошурата съдържа информация за директивните насоки в социално-икономическото развитие на окръга, за природните богатства и ресурси, както и данни за развитието на перспективните отрасли на народното стопанство - енергетика, електроника, химическа промишленост, корабостроене, хранително-вкусова промишленост, селско стопанство, транспорт и др. В тази връзка тя ще бъде в помощ на училищни ръководства, класни ръководители, родители и ученици за правилното професионално ориентиране на младешите и девойките в избора на любимата професия.

СЪДЪРЖАНИЕ

	стр.
I. Основни насоки	4
II. Природни условия и ресурси—предпоставка за икономическото развитие на Русенски окръг	7
— географско разположение	7
— климат	8
— природни богатства	8
— население и трудови ресурси	10
III. Отраслова и териториална структура на стопанството на окръга	15
— промишленост	15
— селско стопанство	31
— транспорт	35
— съобщения	39
— строителство	40
— обслужваща сфера	41
IV. Наука, научно-изследователска и развойна дейност	44
V. Жизнено равнище и социални изменения на населението	47
VI. Реформата на образователната система—предпоставка за изпълнение на начертаната прогноза	52
— към всеобщо средно образование	52
— професионално ориентиране	59
VII. Трудови ресурси	66
— разпределение на трудовите ресурси	

и необходимостта от кадри по отрасли	66
- Источници и форми за задоволяване	
на потребностите от работна сила	68
- Развитие на специалистите с висше	
и средно образование	69
- Подготовка на квалифицирани работници	..72..
- Дефицитни професии	82
	

1. ОСНОВНИ НАСОКИ

Планът за социално-икономическото развитие на Русенски окръг през седмата петилетка /1976-1980 година/ и за периода до 1990 година е по-нататъшна конкретизация на Програмата на БКП за изграждане на развитото социалистическо общество в Народна република България. Той е разработен в съответствие с утвърдените от XII конгрес на БКП Тезиси за социално-икономическо развитие на страната през VII-та петилетка и до 1990 година, за развитието на науката и техническия прогрес, за по-нататъшното изпълнение на Декемврийската програма и решенията на Националната партийна конференция.

Концепцията за комплексното развитие на окръга е в пълно съответствие с главната социално-икономическа задача на седмата петилетка - неотклонно осъществяване линията на партията за по-пълно задоволяване на материалните и духовните потребности на народа по пътя на:

- динамично развитие на народното стопанство;
- ускорено внедряване на научно-техническите постижения;
- разгръщане на модернизацията и реконструкцията;
- бърз растеж на производителността на труда;
- усъвършенстване структурата на икономиката;
- по-пълно използване на резервите в народното стопанство;
- по-нататъшно утвърждаване на социалистическия начин на живот;
- многостранно развитие на личността;
- задълбочаване участието в социалистическата икономическа интеграция.

Дългосрочният перспективен план за развитието на Русенски окръг е съобразен с "Генералната схема за териториалното разположение на производителните сили в НРБ за периода 1976-1990 г." с приложение на съвременни икономико-математически способности и модели, метода на структурния анализ и балансовия метод за изследване и изучаване степента на използване на природните, трудовите и материалните ресурси.

За осъществяване на план-прогнозата за социално-икономическото развитие на Русенски окръг е необходимо:

Първо - Динамичното развитие на окръга да се осъществява чрез високи и устойчиви темпове на икономически растеж, като се дава привес на перспективните отрасли на народното стопанство чрез:

- усъвършенстване на отрасловата, вътрешно-отрасловата и териториалната структура, като промишлеността се развива с изпреварващи темпове;

- най-пълно натоварване на производствените мощности, концентрация и специализация, модернизация, реконструкция и разширение на действащите предприятия и изграждането на нови крупни високоефективни мощности;

- подобряване на съотношението между покупателните фондове на населението и фондовете от стоки и услуги, като се осигурява изпреварващ растеж на фондовете от стоки и услуги;

Второ - Да се повиши ефективността и се установи още по-строг режим на икономики с цел динамично развитие на икономиката и повишаване жизненото равнище на народа.

За изпълнение на тази задача е необходимо нарастване на производителността на труда, като важен проблем на икономическия растеж, най-икономично използване на суровините, мате-

реалите, трудовите ресурси и енергията чрез внедряване на нови технологии и проектно-конструкторски решения;

Трето - Осъществяване на система от мероприятия за по-нататъшното повишаване жизненото равнище на народа чрез по-висока степен на задоволяване на материалните и духовните потребности, многостранното развитие на личността, по-нататъшно утвърждаване на социалистическия начин на живот;

Четвърто - Ускоряване на научния и технически прогрес в материалното производство и във всички области на обществения живот;

Пето - Повишаване научното равнище на социалното управление чрез последователно прилагане на програмно-целевия комплексен подход, кибернетизацията, централизираното планиране, електронно-изчислителна техника и други;

Шесто - Усъвършенстване на териториалното разположение на производителните сили при най-точно съобразяване с трудовете, материалните и природните ресурси;

Седмо - Разширяване и задълбочаване участието на окръга в социалистическата икономическа интеграция, задълбочаване сътрудничеството със СССР и другите социалистически страни-членки на СИВ. Развиване на външноикономическите връзки на окръга с неосоциалистическите страни в съответствие с принципите на мирното съвместно съществуване на държавите с различни социални системи.

II. ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ-ПРЕДПОСТАВКА

ЗА ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОКРЪГА

- Географско разположение
- Климат
- Природни богатства
- Население и трудови ресурси

Русенски окръг е разположен в североизточната част на Дунавската хълмиста равнина и обхваща 2624,8 кв. километра. От особено значение за окръга и страната е северната му граница, която се простира в продължение на 85 км. по река Дунав. Дунавският басейн е един от най-богатите райони на полезни изкопаеми и една от най-плодородните области на Европа. Предстоящото включване на река Дунав в единната европейска трансконтинентална водна магистрала /Дунав, Рейн, Майн/ от Ротердам до Сулина, издига на още по-високо ниво ролята на реката като ос на урбанизация и като средство за ефективен транспорт.

Голяма роля във формирането на окръга и град Русе като един от основните транспортно-комуникационни възли на страната играе построяването на Моста и дружбата - важно звено в активно растящата интеграция между НРБ, СССР и другите социалистически страни.

Град Русе е разположен на високия десен бряг на река Дунав, на 495 км от нейното устие и лежи на приблизително еднаква географска ширина с Владивосток, Сочи, Сараево, Флоренция, Монте Карло, Бостон, Детройт.

Той е пристанище на река Дунав - единствен плавателен път с направление от Западна Европа към Черно море, който свързва България с пристанищата на седем европейски държави: ГФР, Австрия, Чехословакия, Унгария, Югославия, Румъния и СССР.

Още от древността през града е минавал важен път от балтийско-скандинавските страни и Русия към Беломорието. Преди един век /1866г./ е била прокарана първата железопътна линия в българските земи - Русчук - Варна. Дунавският воден път, близостта на румънската столица Букурещ и удобните железопътни, автомобилни и въздушни пътища превърнаха съвременния град и окръга в първостепенен транспортен възел.

Русе е построен на хълмове и има амфитеатрално разположение. Средната надморска височина е 46м. Климатът е преходно-континентален, а средногодишната температура е около 11°C. Най-студен месец е януари, а най-топъл - юли. Характерни за русенската пролет са чувствителните и резки температурни скокове. Окръгът е с висока влажност на въздуха и сравнително малки валежни количества.

Русенски окръг е богат на полезни рудни изкопаеми. От досегашните проучвания в окръга се счита, че геоложкият строеж е от седиментален произход - каолин, варовик, кварцов пясък и други инертни строителни материали, които се добиват от р. Дунав.

От нерудните изкопаеми най-голям интерес представлява каолиновото находище при гр. Ветово. Другарят Тодор Живков в доклада си пред Националната партийна конференция отдели особено място за ефективното използване на каолина, като ценна суровина за хартиената промишленост, суровина за получаване на висококачествена керамика и кварцов пясък за производство на кристална домакинска стъклария и други - общо около 70 вида синтетични силикати.

На базата на проучените запаси от каолин в гр. Ветово предстои да се изгради минно-обогатителен комплекс с крупни производства и високоефективна структура.

Особено важно стопанско значение има облицовъчния варовик. Най-големите му находища са по долината на река Русенски Лом – в районите на селата Иваново, Божицен, Красен, Пиргово и Басарбово.

Територията на окръга е богата на варовици за вар и ломен строителен камък. От карьерите годишно се добива до $10,00\text{m}^3$ ломен строителен камък, около 1100 тона вар и 1500 тона мляк калциев карбонат.

Доказани са запаси от глина в с.Ряхово, с.Борово, с.П.Косово. Те се използват като суровина за производството на строителна керамика.

Увеличават се площите на горите и ползашитните пояси за сметка на пустеещите земи. Предвидна се в микрорайон Русе да се усвоят 6000 дк. блати и мочурища за промишлено строителство. Североизточно от гр.Русе между селата Ряхово и Бръшлян, терасата край река Дунав, възлизаша на около 5000 дк се заливаша от водите на реката. Селата представлява оптимално парцелна площатка за разкриване на крупни промишлен комплекс. Други условия предлага в терасата между селата Батин и Кривина, пустеещите земи при Станима, слабопродуктивните земи около Чаново, Долна Студена и Балцов.

Водните ресурси са значително големи и имат оправдаващо значение за окръга. Запасите са групирани в терасите на реките Дунав, Янтра и Русенски Лом.

Перспективен участък представлява терасата на река Черни Лом при с.Острица. Същата тераса е проучена и е доказан дебит 65л/сек. вода с питейни качества.

Завършено е проучването на терасата между селата Батин и Кривина и са доказани 1080л/сек. водни количества с питейни качества.

Огромен резерв с водни количества са установени и в участъка Ряхово-Сандрово /3600л/сек/. Чрез система от кладенци може да се черпи вода за питейно водоснабдяване на окръга.

Прочути са и редица карстови извори, кат тези при с. Баниска - 200л/сек, Пепелина 30л/сек и др.

Общо на територията на окръга се предвижда наличните води през 1990 година да възлязат на 1283мч.м.³. Водните ресурси на река Дунав са неизчерпаеми и това създава оптимални възможности за изграждането на крупни химически и енергодобивни комплекси.

Флората на окръга се характеризира със степна растителна формация и той спада към категорията беден на гори. Предвижда се горския фонд да се увеличи от 30251 ха през 1970г. на 86250 ха през 1990 година. С оглед оздравяване на околната среда, пречистване на замърсения въздух и създаване на места за отдиш и почивка на трудещите се ще продължи и в перспектива тенденцията на разширяване развитието на горите със санитарно-хигиенично-естетично и защитно значение. Засилено разрастване ще получат зелените пояси около Русе, Бяла и Две могили. В тях се включват Липнишката гора, Образцов чифлик, гората край с. Писанец, Лесопарка и Беленската гора. Очертават се в перспектива за отдиш и рехабилитация горите в селата Бойка, Обретеник и Аязмоз край с.К.Върбовка. Определено значение за активен отдиш ще придобие и народния парк "Русенски Лом" заемащ площ 22 хиляди декара.

Всичко това активно въздействува за опазване и благоприятното развитие на ландшафта в окръга.

Окръгът е на четвърто място по гъстота на населението, след градовете София, Пловдив и Варна.

Постоянното население на окръга от последното преброя-

ване /месец декември 1975г./ е 293 962 души, от които 147168 мъже и 146794 жени.

По местоживеене населението е съсредоточено в 78 селища, от които: 4 града - Русе, Бяла, Две могили, Ветово и 74 села, обособени в 37 общини.

В сравнение с преброяването към 1.XII.1965г. постоянното население се е увеличило с 20736 души, което е резултат на механичния прираст на градското население. Това се отнася преди всичко за град Русе, където се наблюдава едно увеличение на постоянното население спрямо 1 декември 1965г. с 31463 души или средногодишно - с 3126 души. В останалите градове увеличението е както следва:

Гр.Бяла	- с 1202 души
гр.Две могили	- със 110 души
гр.Ветово	- със 170 души

Процесът на урбанизация през последните години промени относителния дял на градското население - 61.9 на сто при 52,6 на сто през 1975 година. В градовете на окръга към месец декември 1975 година живеят 182 068 души, а в селата 111894 души постоянно население.

С измененията в броя на населението в окръга се изменя и неговата възрастова структура, която има съществено значение за възпроизводствените процеси и за развитието на трудоспособния контингент.

Характерна особеност за населението на окръге е високият относителен дял на населението в трудоспособна възраст - общо 175709 души, от които 91915 мъже и 83794 жени. Това представлява 59.8 на сто от общото население /Таблица № 1/. Към определен момент групата " население в трудоспособна възраст " е носител на трудовите, творческите, културните, политическите и други възможности на народа. Тя е основен източник за формирането на

трудовете ресурси в окръга.

СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО ПОЛ И ТРУДОСПОСОБНА

ВЪЗРАСТ

Таблица № 1

Населени места	Относителен дъл		Население в трудоспособна възраст			Относителен дъл към общото население
	на мъ- жете	на же- ните	мъже	жени	общо	
1	2	3	4	5	6	7
Общо за окръга	49,9	50,1	91.916	83794	175 709	59,8
Б т.ч.						
градове	50,2	49,8	59.949	56.244	116.193	63,8
Села	49,6	50,4	31.966	27.550	59 516	53,2

Големи промени настъпват и в областта на образование-
то на населението в окръга - важна предпоставка за развитие
на производителните сили и повишаване на производителността
на труда при минимални разходи и трудови ресурси.

От посочените данни в таблица № 2 се вижда, че
нараства относителният дял на населението с висше и полувисше
образование, а също така и на лицата със средно специално и сред-
но общо образование.

Таблица № 2

Степен на образование	Население на 8 и повече години			
	XII.65г.	XII.75г.	XII.65	XII.75
	Брой		Относителен дял	
Общо за окръга	241.897	260.875	100,0	100,0
Висше и полувисше	6.993	13.163	2,8	5,1
Средно специално и ср.общо	29.714	51.521	12,3	19,7
Лица с по-ниско от средно образование	205.190	196.191	84,9	75,2

Мероприятията на Партията за насърчаване на раждаемостта, непрекъснато намаляващата смъртност и положителната възрастова структура на населението дават възможност средногодишният прираст да възлезе на около 10 на сто за окръга до 1980 година.

Изводи: Развитието на окръга е най-тесно свързано с благоприятното му географско разположение, с практически неограничените ресурси от питейна и промишлена вода. Всички компоненти на физико-географската среда – климат, релеф, почви, удобна и ефективна транспортна мрежа, очерталата се тенденция на нарастване на раждаемостта, кадровият потенциал и други създават изключително благоприятни условия за развитие на промишлени дейности, свързани със социалистическата интеграция и вносно-износната политика на страната.

Тези условия осигуряват високо развитие на модерно, с оптимално усвояване на територията селско стопанство, по-рационално разположение и развитие на производителните сили и развитие на други отрасли на народното стопанство.

III. ОТРАСЛОВА И ТЕРИТОРИАЛНА СТРУКТУРА НА СТОПАНСТВОТО НА ОКРЪГА

ПРОМИШЛЕНОСТ

Основа на икономиката на окръга е промишлеността, в която се създава около 70 на сто от обществения продукт и 60 на сто от националния доход с около 26 на сто от трудовите ресурси.

Прогнозата за социално-икономическото развитие на окръга през периода 1976-1990 година определя следните параметри на промишлеността, като основен отрасъл на материалното производство.

Таблица № 3

Показатели	млн- ка	В това число:			
		1975г.	1980г.	1985г.	1990г.
1. Обща пром. продукция	млн	862,7	1688,3	2924,0	4305,8
2. Съвкупен общ. продукт	"	975,1	1688,6	2983,2	4367,0
3. Численост на персонала	бр	48140	53521	57562	59804

Развитието на промишлеността в Русенски окръг през седмата петилетка се характеризира със следните по-важни моменти:

— Стабилни темпове на икономически растеж-предвижда се промишлените предприятия да достигнат средногодишен темп на нарастване на промишлената продукция с 11% при 9,1% за шестата петилетка. Най-високи са ръстовете на отраслите: "Химическа и каучукова промишленост" — 112,6%, "Топливна промишленост"—96,6%, "Машиностроене" — 83,1% и др.

— Задълбочаване процесите на концентрацията и специализацията на промишленото производство. Този процес за окръга се извършва на основата на методиката на ДКП и генералните схеми за страната. През 1976 година започна уеднажване на предприятията от стопанска дирекция "Местна промишленост и битови услуги", на завода за комбинирани фуражи и предприятието на

зърнени храни "Начо Иванов" и др.

Данните от таблица № 4 показват концентрацията и специализацията по видове производства, която ще се осъществява през годините на седмата петилетка.

Оптимизиране на концентрацията и специализацията на производството в Русенски окръг:

Таблица № 4

№	Показатели	Мярка	1975г.	1976г.
1.	Брой производствени единици-общо	бр.	155	139
2.	в т.ч. промишленост	"	82	70
	строителство	"	7	5
	селско стопанство	"	11	12
	транспорт	"	4	4
	съобщения	"	1	1
	търговия, МТС	"	50	47

- Утвърждаване на главните направления в развитието на промишлеността - електроника, енергетика, корабостроене, пластмасовопреработваща промишленост, малотонажни химически производства и селскостопанско машиностроене.

- Висока интензификация на труда - производителността на труда, изчислена на база общата промишлена продукция, в края на петилетката ще нарасне с 65,8 на сто в сравнение с 1975г. Нарастналата производителност на труда ще осигури 98.1 на сто от прираста на промишлената продукция и 99.1 на сто от чистата продукция.

- Висока ефективност на производството

Ефективността на промишленото производство на окръга в сравнение с националните критерии придобива следния вид:

Таблица № 5

Показатели	Мяр- ка	Контрол- ни цифри	Национални критерии
1. Чиста продукция на 100 лв. производствени фондове	лв.	48,92	35,00
2. Печалба на 100 лв. производ- ствени фондове	"	39,02	18,60
3. Снижение на материалните разходи на 100 лв. стокова продукция	%	11,50	10,00
4. Относителен дял на промишлената продукция с оценка "К" и "1"	%	54,4	55,00

Чистата продукция през седмата петилетия на едно лице в промишлеността следва да се увеличи с 117%, а на 100 лв. производствени фондове с 48,92 лв. при 35 лв. средно за страната. Значителен е и относителният дял на промишлената продукция с оценка "К" и "1" - 56,4 на сто за окръга при 55 на сто за страна та. Тези високи ръстове на ефективност ще дойдат главно при повишаване производителността на труда, внедряване на нови технологии, нови машини и др.

Ефективна отраслова насоченост на капиталните вложения - решаваща част от капиталните вложения през петилетката са насочени към главните направления на окръжната промишленост;

енергетика - 23 на сто

корабостроене - 5,6 на сто

пластмасова преработваща промишленост - 9,9 на сто

малотонажни химически производства - 4,5 на сто

- Изграждане на съвременна материално-техническа база по пътя на модернизация, реконструкция и разширение.

- По-рационално териториално разположение на производителните сили - с ускорени темпове през седмата петилетка ще се развиват двете основни предприятия в гр.Бяла - завод "Модул" и завод "Латекс". С това градът ще се оформи като второ промишлено звено в окръга.

В гр.Две могили през първите години на седмата петилетка от завод "Изкуство" ще се изнесе производството на пружини, метални кревати и детски колички. Окончателно ще завърши изграждането на цеха задунарен в с.Батиница. Ще се разшири и модернизира филиалът на МЗ "Червен" в с.Борово. Ще се разширява и тъкачната дейност на цеха на комбинат "Дунавска коприна" в с.Горно Абланово.

През петилетката се предвижда да се извърши модернизация и реконструкция на минно-обогатителния комплекс в гр.Ветово. Обемът на промишлената продукция ще нарастне от 9421 хлв. през 1975 година на 19303 хлв през 1980 година. Това в значителна степен ще повиши промишленото ниво на гр.Ветово и района му.

От анализа на основните моменти, характеризиращи развитието на окръжната промишленост през седмата петилетка и до 1990 година, изводът е, че структурата на промишлеността преминава към значително по-прогресивен път, гръбнакът на която ще бъдат химическата промишленост, машиностроенето, енергетиката и корабостроенето.

С реализирането на посочените основни моменти в развитието на промишлеността се създава възможност за функциониране на следните промишлени комплекси, предприятия и отрасли на територията на окръга:

1. Е Н Е Р Г Е Т И К А - тя е основа на съвременната икономика. В перспектива енергетиката в окръга ще се развива главно с разширенията на ТЕЦ-Русе-изток и ТЕЦ-Русе-запад. Според

предварителните проучвания възможно е разширението да се осъществи на високи параметри с апаратура от ЧССР. Така ще бъдат решени промишлено-топлинните нужди на предприятията от западния район на гр. Русе и за битовото строителство.

Географското разположение на окръга, неговата граница р. Дунав, като неизчерпаем воден източник, създават изключително благоприятни условия за изграждане на втора атомна централа в нашата страна.

2. Т О П Л И В Н А П Р О М И Ш Л Е Н О С Т

Отрасълът се представлява от първото в нашата страна нефтопреработвателно предприятие "Леон Таджер". С програмата за развитието на предприятието се предвижда да приключи изграждането на цеха за алуминиев сулфат и цеха за очистка на парафин, церезин и бели масла.

3. М А Ш И Н О С Т Р О Е Н Е И М Е Т А Л О О Б Р А - Б О Т В А Н Е

Социалистическата икономическа интеграция на Русенски окръг със СССР, активното му участие в международния пазар, създадената материално-техническа и научно-изследователска база създават условия за изграждане на следните машиностроителни комплекси:

3.1. КОРАБОСТРОЕНЕ И КОРАБОРЕМОНТ

Тенденциите в развитието на световното корабостроене са преминаване към строене на кораби с голям тонаж и повишени технико-икономически показатели. На тази основа и на основа възможностите за специализация и профилиране на корабостроителните заводи в системата на СИБ, ККЗ "Ив. Димитров" в гр. Русе ще се профилира в две основни направления:

- Корабостроене и

- Краностроене, а производството на несамоходни кораби ще се организира на друга площадка -- в гр. Тутракан.

Предстои отделянето на кораборемонтната дейност в отделен самостоятелен завод. В гр. Русе е построено най-скъпото и съвременно корабно-подемно съоръжение по цялата плавателна част на река Дунав, чието основно предназначение е да обслужва кораборемонта.

През седмата петилетка се предвиждат 20.874 хлв капитални вложения за модернизация, реконструкция и разширение на завода. В съответствие с това обемът на общата промишлена продукция нараства от 47.200 хлв през 1975 година на 79.400 хлв през 1980 година при численост на персонала за 1975 година - 2867 души ще достигне 3230 души през 1980 година.

3.2. СЕЛСКОСТОПАНСКО МАШИНОСТРОЕНИЕ

Наличието на най-голямото предприятие за производство на селскостопански машини у нас в гр. Русе ДМЗ "Г. Димитров", на ВИМБЕС, на ИССМ, на МИС, на базата за техническо развитие по ремонта на селскостопанската техника, определят гр. Русе и окръга като естествен център на селскостопанското машиностроение в НРБ.

На основата на тези дадености и изключително благоприятните географски и транспортни условия, както и районите за интеграция със СССР създават възможности през петилетката заводът да усвоява и произвежда серии трудоемки машини -- комбинирани лекообразовател, доматомомбайн, пестрадова жътварка за пшеница и сенокоскомбайн.

През седмата петилетка предстои реконструкция и модернизация на завода, с което ще се създадат условия за внедря-

ване на нови проектно-конструкторски решения и технологии в селскостопанското машиностроене.

МЗ "Червен" - от 1976 година заводът влиза в нови производствени помещения. До края на петилетката заводът ще усвои новите комплектни технологични линии при широко коопериране с предприятията от окръга и страната.

4. ЕЛЕКТРОННА, ЕЛЕКТРОТЕХНИЧЕСКА И ПРИБОРОСТРОИТЕЛНА ПРОМИШЛЕННОСТ

4.1. Водещо звено в този комплекс е заводът за печатни платки с двете си площадки в гр. Русе и гр. Бяла.

Бързото развитие на електронната промишленост и по-специално на електронните елементи води до внедряването на микросхеми в по-голяма степен на интеграция. От тук следва изводът, че номенклатурата на платките все повече ще нараства, а серийността им ще намалява.

Обемът на промишлената продукция на завода ще нарастне близо 2,3 пъти през 1980 година спрямо 1975 година, като през годините на седмата петилетка ще се усвои производството на терминалните устройства.

4.2. ЗАВОД "НАЙДЕН КИРОВ"

След основна реконструкция през Седмата петилетка, както е предвидено в концепцията, завод "Н. Киров" ще се профилира в производството на ел. апаратура за ниско напрежение, което се обуславя от следните предпоставки:

- нарастналото търсене на ел. апаратура у нас и на международния пазар;
- големите възможности за интеграция със СССР;
- разко увеличаване серийността и ефективността на производството;

Развитието на завода за електроизолационни материали ще се осъществява на база задоволяване на напата промишленост със специфични електроизолационни материали - специална марка гетинакс и формирани материали за печатни схеми. Чрезко ще се увеличи и производството на стъклопластите и на изолационни материали от по-висок клас. През 1990 година производството на електроизолационни материали ще нарастне близо 3 пъти спрямо 1975 година.

4.3. ПРИБОРОСТРОИТЕЛЕН ЗАВОД "ЗИТА"

Изделията, които произвежда заводът са изключително перспективни, затова са предвидени високи темпове на развитие - над 8 пъти увеличениена обема на промишлената продукция през 1990 година в сравнение с 1975 година.

Заводът ще се специализира в производството на терморегулатори и електромагнитни вентили, като интегрира дейността си с ГДР и СССР.

В завод "ЗИТА" расте не само обема на промишлената продукция, а и относителния дял на продукцията с оценка "К" и "1", която ще достигне 99.9 на сто.

4.4. ЗАВОД "ВАСИЛ КОЛАРОВ"

И през следващите две петилетки заводът ще продължава да се развива като ремонтно предприятие за нуждите на БДК. Особен ръст в развитието на обема на предприятието не се предвижда, поради ограничаване вноса на дизелови локомотиви в България.

5. ХИМИЧЕСКА ПРОМИШЛЕННОСТ

Непрекъснатото навлизане на химията и химическата технология в материалното производство представлява важна предпоставка на съвременния технически прогрес. Широкото приложение на химическите продукти във водещите отрасли на материал-

ното производство внасят коренни промени в икономическата структура на народното стопанство. Пластмасите днес намират приложение във всички области на материалната и извън материалната сфера. Производството им в света през последните пет години почти се удвои.

5.1. ЗАВОД "ПЕТЪР КАРАМИНЧЕВ" е най-голямото предприятие на "Пластмасопреработващата промишленост" у нас. Производството на завода е в значителна степен зависимо от вносна химическа суровина, която постепенно ще бъде заменена с местна, с изграждане на мощности за производството ѝ у нас.

Прогнозата за развитието на завода предвижда:

- производството на дишащи кожи да се изнесе край с. Ряхово;
- производството на дунапрен и подови настилки - при с. Батишница;
- производството на микропорести сепаратори в гр. Тутракан.

Съществуващата производствена площадка в гр. Русе през седмата петилетка ще се реконструира и модернизира за производство на каландрови и промазочни технически изделия.

5.2. ХЗ "ТАВРАИЛ ГЕНОВ"

Характерно за лаково-бояджийската промишленост е, че производството ѝ е предназначено за задоволяване на собствените нужди и не е предмет на широк международен обмен.

Развитието на завода ще се осъществява на две площадки - в източната промишлена зона, където ще се произвеждат следните по-важни изделия: фталов анхидрид, пластификатори, малеинов анхидрид, полиоли, хаш киселина и други. Чрез фталовия анхидрид и пластификаторите до голяма степен се решава въпроса за задоволяване нуждите на комплекс "П. Караминчев" с пластификатори.

- производството на блажни бои и лакове ще продължи да се осъществява на площадката в западната промишлена зона на града.

5.5. ЗАВОД "ЛАТЕКС"-БЯЛА

През седмата петилетка окончателно свърши разширението и реконструкцията на предприятието. Заводът в гр. Бяла ще запази основния си производствен профил - латексови и потопателни изделия за технически и битови нужди.

Производството на листов материал от разтопен латекс за обувната промишленост, потребността от които нараства ежегодно предвижда да достигне 5.000 тона през 1990 година. За нуждите на строителството, мебелната и обувната промишленост производството на лепила ще нарастне на 30 х.т. срещу 9 х.т. през 1975 година.

6. ТЕКСТИЛНА ПРОМИШЛЕННОСТ

Насоките в развитието на русенската текстилна промишленост се определят от бързото внедряване на синтетични влакна и потребността на промишлените предприятия от технически тъкани, както и от потребността на населението от тъкани за облекло и пр.

През периода 1976 - 1990 година текстилната промишленост ще се развива в две главни направления:

- производство на стоки за задоволяване потребности на населението

- производство на текстил за нуждите на пластмасопреработващата промишленост.

6.1. ЗАВОД "ВЕЛА ПИСКОВА"

През шестата петилетка тъкачницата на завода е построена изцяло нанова площадка.

През седмата петилетка ще се изгради багрилно-

апретурния цех, в който ще се преработват тъкани освен на завод "Вела Пискова", а също и на сродните предприятия в Силистра, Провадия, Пазарджик и Казанлък.

През годините на VIII и IX-та петилетка увеличението на обемните показатели ще се получава в резултат на модернизацията на тъкачните станове и апретурата, което ще увеличава производителността на живия труд.

6.2. КОМБИНАТ "ДУНАВСКА КОПРИНА"

Основното производство на комбината за периода 1976-1990 година ще се насочи към ~~закардови~~ и нищелкови тъкани за облекло и битови цели от естествена, изкуствена и синтетична коприна и смесени тъкани.

До 1990 година ръстът в производството ще бъде само от модернизация и подобряване структурата на готовите естествени тъкани, които от 1000 хм за 1980 година нарастват на 2000 хм през 1985 година и 2700 хм през 1990 година.

През седмата петилетка предстои да се построи нов апратурен цех с мощност 16 мил. метра готови и копринени платове. С това комбинатът ще се оформи като модерно предприятие и в 1980 година ще бъде еталонно в системата на ДСО "Текстил".

, 6.3. ФАБРИКА "ФАЗАН" е единственото в страната предприятие за производството на чорапи и чорапогащи от високообемна полиамидна коприна.

През периода 1980 - 1990 година на фабриката предстои разширение и модернизация, което ще даде възможност за широко приложение на богатия опит на водещите страни в чорапния подотрасъл - ЧССР и ГДР.

6.4. КОМБИНАТ "ЮТА"

Изцяло реконструиран през шестата петилетка, комбинатът произвежда нетъкан текстил, еластична тапицерна

вложка, филм и други. В 1990 година обемът на общата промишлена продукция ще достигне 22.600 хлв.

7. Ш И В А Ш К А П Р О М И Ш Л Е Н О С Т

В окръга шивашката промишленост се представя от двете предприятия:

7.1. ЗАВОД "АРДА"

През седмата петилетка ще се извърши разширение на завода, с което производството ще бъде съсредоточено на една площадка и ще се осигури пълна поточност на производствения процес.

Номенклатурата на произвежданите изделия ще се запази - предимно облекло за стоковия фонд, дамски рокли за износ и дамски блузи на ишлеме. За периода 1976-1990 година облеклата за местния пазар ще нарастнат повече от 2 пъти.

7.2. ФАБРИКА "ЯНТРА" ГР. БЕЛА

Предприятието ще се специализира за конфекциониране на детско-юношески облекла за вътрешния пазар и за износ.

Ще се доставят машини за измерване дължините и ширините на топовете, настилни машини, различни видове специални машини, преси за лепене на синтетични тъкани и други, с които значително ще се повиши производителността на живия труд.

8. Х Р А Н И Т Е Л Н О - В К У С О В А П Р О М И Ш - Л Е Н О С Т

Благоприятните условия в Русенски окръг - интензивно селскостопанско производство и големия консумативен и промишлен център допринасят извънредно много за развитието на всички подотрасли на хранително-вкусовата промишленост.

През периода 1976-1990 година хранително-вкусовата промишленост ще се развива по интензивен път, като непрекъснато повишава своята ефективност.

Концентрацията, специализацията и типизацията

на производството ще получат своето оптимално развитие. За задоволяване консумативните нужди на трудещите се и облекчаване на домакинския труд все повече ще нараства делът на готовите и полу готови за консумация продукти.

Ръководно начало при разработване на производствената програма за развитието на хранително-всмяковата промишленост през периода 1976-1990 година е непрекъснатото повишаване производителността на труда чрез въвеждане на нови технологии, комплексна механизация и автоматизация на производствения процес.

8.1. МЕСОКОМБИНАТ - РУСЕ

Заема важно място в системата на хранително-вкусовата промишленост и ще се развива като структуроопределящо предприятие.

Перспективното развитие на Русенския месокомбинат е поставено в тясна зависимост от развитието на животновъдството в окръга. Производствената програма на предприятието е разчетена на суровината, предлагана от селското стопанство на Русенски окръг и други окръзи.

8.2. ПТИЦЕКЛАНИЦА-РУСЕ

Производствените мощности на птицекланицата позволяват годишно да се обработва 10.000 тона птиче месо.

Производството на птичи колбаси ще нарастне чувствително, като през 1980 година ще бъде около 2 пъти; през 1985 година - около 25 пъти, а през 1990 година около 27 пъти в сравнение с 1975 година. За успешното изпълнение на набелязаната производствена програма през осмата петилетка ще се построи и обзаведе нов цех за полуготови храни с автоматично обезкостяване на птищото месо, конвейрно грамиране, автоматично опаковане, поточно механизирано замръзване на птиците и механизиране

на вътрешно-хладилния транспорт.

8.3. МЛЕЧНА ПРОМИШЛЕННОСТ

От 1975 година започна първата реконструкция и модернизация на Млекоцентралата в гр. Русе. Предвиждат се нови машинни линии за производство на кисело мляко, сирене, сладолед и извара за непрекъснато избиване на масло и пакетиране на прясно мляко. Основните производствени процеси ще бъдат механизирани и автоматизирани.

От 1981 година ще започне реконструкция и модернизация на млекоцентралата в гр. Бяла, като същата ще се специализира за производство на твърди сирена.

През 1986 и 1987 година се предвижда втора реконструкция и модернизация на млекоцентралата в гр. Русе. Предприятието ще се специализира в производство на сирене и краве масло и ще задоволява нуждите на окръга от прясно и кисело мляко, сладолед и извара.

8.4. ЗАХАРЕН ЗАВОД

Развитието на завода през периода 1975-1990 година е съобразено с приетата от ПАК "Димитър Благоев"-Русе концепция "За по-нататъшно развитие на захародобивната промишленост и нейната суровинна база".

През седмата петилетка в основни линии ще завърши разширението, реконструкцията и модернизацията на завода, като предстои да се усвоят три нови производства: сл.лизин, млечна киселина и сух смлян мицел. Само от млечната киселина страната ще икономисва годишно по 540 хиляди валутни лева.

От 1985 година годишното производство на хлебна мая ще се увеличи на 18000 тона, а през 1990 година производството на цвеклова захар ще нарастне на 87200 тона.

8.5. КОНСЕРВНА ПРОМИШЛЕННОСТ

Консервната дейност в окръга се реализира от КК "Дунавия" и предприятия на кооперативната промишленост в с.с. Сливо поле, Бъзовец и Копривец.

За по-рационалното използване на суровинните възможности на окръга, производствените мощности и трудовите ресурси за развитието на консервната промишленост до 1990 година се предвижда специализация на предприятията в следните направления

- КК "Дунавия"- основно производство стерилен и замразен грах, зелен фасул, домати, конфитюр от полуфабрикати и готови замразени ястия;

- Консервна фабрика с.Бъзовец - основно производство сушен лук и доматиено пюре;

- Консервна фабрика с.Ряхово - основно производство компоти и конфитюри.

8.6. ХЛЕБОПРОИЗВОДСТВО

ДП "Хлебозавод" задоволява нуждите на населението от гр.Русе и окръга с хляб, хлебни и сладкарски изделия. През седмата петилетка ще се извърши разширение, реконструкция и модернизация на съществуващия хлебозавод "Иван Дечев". Предстои изграждане на нов хлебозавод в гр.Бяла. Към 1990 година двата завода ще произвеждат 55.000 тона хляб или 100% ще задоволяват нуждите на окръга.

9. ДРУГИ ОТРАСЛИ НА ПРОМИШЛЕНОСТТА

В гр.Русе има още много предприятия с промишлена дейност:

- ЗИМ "СТЕФАН КАРАДЖА" - специализирано предприятие за производство на машини с цифрово програмно управление, фрезово-центровъчни машини, агрегати и специализирани машини

за обработка на промишлена апаратура и други;

- ПРОМИШЛЕНО РЕМОНТНО ПРЕДПРИЯТИЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА - създадено за задоволяване нуждите на Министерството на съобщенията от резервни части и слаботокови изделия в ограничена сериозност;

- ПК "ДУНАВСКИ ПРАТАЖЕН ФЛОТ" - предприятието е специализирано за добив и преработка на инертни материали - пясък и баласта от река Дунав за задоволяване нуждите на строителството в Северна България;

- ДОМОСТРОИТЕЛЕН КОМБИНАТ - приложението на сборния стоманобетон в промишленото и жилищното строителство непрекъснато нараства. Това налага разширение и модернизиране на завода. През седмната петилетка комбинатът ще достигне годишно производство на едри панели за 2000 апартамента;

- КЗС "9 -ТИ СЕПТЕМВРИ" - специализирано предприятие за производство на меки кожи от едър рогат добитък. През периода 1976-1990 година обема на производството ще нарастне от 188000 хлм² през 1975 година на 400000 хлм² през 1990 година.

Русенски окръг задоволява потребностите на населението от безалкохолни напитки, от собствено производство гъби /гъбозавод с.Красен/, а през 1990 година се предвижда по 11 кг. на глава от населението кулинарна и прясна риба.

СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Основен момент в прогнозата за развитието на селското стопанство в Русенски окръг през периода 1976-1990 година е изпълнение на главната задача на седмата петилетка за повишаване жизненото равнище на народа. При оптималното използване на природо-икономическите условия и териториални ресурси по пътя на специализацията, концентрацията и интензификацията на производството целта е осигуряване на необходимите нормативи от хранителни продукти за населението.

През прогнозирания период Русенски окръг запазва производствената насока на селското стопанство като зърнено-животновъдна със значителен дял на цвеклопроизводството, зеленчукопроизводството и лозарството, съобразени със съществуващите мощности на хранително-вкусовата промишленост и нуждите на вътрешния пазар.

Решаващо значение за успешното изпълнение на програмата за развитие на селското стопанство имат:

- средната продуктивност и средните добиви;
- развитие на материално-техническата база;
- по-нататъшно задълбочаване процесите на специализацията и концентрацията на селскостопанското производство.
- внедряване на автоматизирани системи за управление в селското стопанство.

С цел усъвършенстване на специализацията и концентрацията на селското стопанство се налагат значителни структурни изменения. Някои от производствата в окръга се предвижда постепенно да намаляват до пълното им отпадане за сметка на ръста на общата продукция в животновъдството. Значително се намаляват трайните насаждения от 115.4 х.д. през 1975г. на 91.7 х.дк. през 1980г.,

а се увеличава посевната площ - от 1337 хдк на 1361 хдк.

По-съществени изменения в посевната площ се предвижда да настъпят в групата на зърнените култури - от 815 хдк /54.5%/ нарастват на 861 хдк /57,8%/ от обработваемата земя. Наследват структурни изменения и вътре в самата група на зърнените култури, като расте относителният дял на зърнените фуражи, диктувани от темповете в развитието на животновъдството в окръга и страната.

Изменения ще настъпят и в групата на техническите култури, като производството на конола отпада от окръга, а размерът на площите на тютюн "Бержиния" намаляват от 6000 дк на 2000 дк.

Изграденият ПАК "Д.Благоев"-Русе наложи абсолютното и относително нарастване на цвеклопроизводството, като и през седматата петилетка ще продължи отглеждането на тази култура.

Предвижда се увеличение на площите за производство на тревните и сочни фуражи - люцерна и фуражна царевича. Разчетът на производството от тази група култури осигурява 100% задоволяемост на животновъдството с тревни и сочни фуражи.

Обемът на производството на зеленчуци се установява в зависимост от нуждите на окръга - за прясна консумация на вътрешния пазар и суровини за консервната промишленост. Независимо от специализацията и концентрацията, която се предвижда да се осъществи, зеленчуци ще се произвеждат във всички АПК и ПАК-Русе, Две могили, Сливо поле и др.

Решаващо значение за развитието на отрасъла растениевъдство в селското стопанство на окръга през периода 1976-1990г. ще има увеличаването на посевните площи чрез Русенската напоителна система и внедряването на нова високопроизводителна техника и най-ефективно използване на капиталните вложения за мелиоративно строителство, агрохимически центрове, за селскостопански машини, съоръжения и други.

Друг отрасъл на селското стопанство е животновъдството.

— Развитието на животновъдството ще бъде подчинено на главната цел, която окръгът поставя с разработването на прогнозата до 1990 година – задоволяване на потребностите на населението с основните животински продукти – месо и мляко.

За осъществяване на тази задача се използват и благоприятните условия за решаване необходимата зърнена и тревна фуражна база, за която се предлага изменение и на структурата при отделните групи в растениевъдството.

От животновъдството с ускорени темпове ще се развива говедовъдството, свиневъдството и птицевъдството – бройлерно производство.

✓ Говедовъдството като водещ отрасъл, бележи най-голям ръст. От 15950 броя през 1975 година кравите ще се увеличат на 19000 през 1980 година, на 27500 – през 1990 година и ще достигнат до 36500 броя през 1990 година.

В решаването на основния проблем – месото, решаващ дял заема свиневъдството. Цялото производство на свинско месо ще се организира от месокомбинат Родоп. През седмата петилетка ще влезе в експлоатация новият свинекомплекс за 100 х. свине годишно в с. Бръшлян и новата нуклиева база в с. Просена.

Развитието на птицевъдството ще се осъществява главно в едно направление – бройлерно производство на промишлена основа. Цялото производство на птиче месо се концентрира в базата на птицекомбината.

За осъществяване на големия ръст в обема на животновъдството през периода 1976–1990 година се предвижда да се вложат инвестиции в размер на 189 мил. лева за по-татъшно разширение и модернизиране на материално-техническата база на отрасъла.

Интензификацията на производството и особено предвидените структурни изменения в растениевъдството и животновъдството ще доведат до нарастване обема на продукцията. За 1990 година се предвижда ръст - 36.4% при средногодишен темп 2.1.

Съществени изменения ще настъпят и съотношението на общата продукция в двата отрасли. Тенденцията на постоянно намаляване на относителния дял на обема на продукцията от растениевъдството за сметка увеличаване на същия от животновъдството.

Бнедряването на нова високопроизводителна техника и усъвършенствувани технологии в селскостопанското производство ще доведе до нарастване на производителността на труда, което ще осигурява 97.7% от прираста на общата продукция.

Т Р А Н С П О Р Т

Като отрасъл на материалното производство транспортът заема определено място в икономиката на окръга. В най-голяма степен същият има и национално значение, затова проблемите на развитието му са проблеми и на страната.

Размерът на развитието на транспортния процес зависи от обема на произведената продукция, разположението на производителните сили, производствената специализация на предприятията, особеностите на международните връзки, както и особеностите в обръщението на товарите.

Необходимо е да се отбележи, че между количеството на продукцията на различните отрасли на народното стопанство от една страна и размерите на товарните превози от друга страна съществува непосредствена връзка. Тя произтича от факта, че транспортът е продължение на производствения процес. Увеличението обема на превозите, изменението на тяхната структура зависят не съпадат с увеличението на обема на производството и изменението на неговата структура.

Изграждането на единна транспорта система на база на създадените икономически предпоставки на националната икономика създава възможности за обединяване на всички видове транспорт за пълна координация на работата между поделенията на транспорта и другите отрасли на народното стопанство. Създават се възможности за планомерно и хармонично развитие на транспорта в общата система на националната икономика.

Единната транспортна система се изгражда и функционира на базата на обществената собственост на средствата за производство, социалистическите производствени отношения и социално-икономическата политика на Партията и Правителството.

От това произтича единството на целите на отделните видове транспорт и необходимостта от тясно и рационално взаимодействие между тях при задоволяване на транспортните потребности. Тя се обосновава на обективната необходимост за единство и директността на транспортния процес.

Обезпечаването на единство на транспортната система в страната, създаването на икономически, технически и организационни форми на координация на транспортната дейност изискват:

- постоянно изучаване на икономическите връзки между всички отрасли на народното стопанство;
- научно обосновано определяне и планиране на оптимални пропорции между развитието на транспорта и другите отрасли;
- Всеотстранно внедряване на нови транспортни технологии и прилагане на рационална маршрутизация и централно диспечирание,
- усъвършенстване на управлението на транспортната система на основата на отраслова автоматизирана система с използване на електронно-изчислителна техника за решаване на комплексни задачи;
- развитие на единната транспортна система в съответствие с непрекъснато разширяващата се икономическа интеграция в рамките на страните, членки на СИВ, и растящите икономически връзки с останалите страни.

За решаването на тези проблеми на територията на Русенски окръг функционират всички подотрасли на транспорта, имащи местно, национално и международно значение.

ЖЕЛЕЗОПЪТЕН ТРАНСПОРТ

В единната транспортна система железопътният транспорт заема водещо положение. Същият в голяма степен задоволява транспортните изисквания със своята универсалност, масовост, скорост и регулярност на превозите.

Голямата превозна възможност на масови товари и големи пътникопотоци и обсега на ж.п. транспорт в почти всички окръзи на страната са важно преимущество, което обуславя решаващата роля на железниците в обслужването на промишлеността и селското стопанство, разместване на производителните сили и обезпечаване на икономически връзки между окръзите и градовете на страната.

В по-нататъшното развитие ж.п. транспортът ще запази своето водещо положение в единната транспортна система. Предвиждат се значителни капитални вложения за реконструкция на опорните гари Бяла и Ветово и за складова база на гара Русе-разпределителна.

АВТОМОБИЛЕН ТРАНСПОРТ

Развитието на икономиката и културата, грандиозното социалистическо строителство, вътрешният и международен туризъм и подобряването на материалното благосъстояние на трудещите се в нашата страна предизвикват нарастване на автомобилния парк. По своите технико-икономически особености автомобилният транспорт обезпечаваш най-голям икономически ефект при използването му за превоз на товари и пътници на къси разстояния и далечни междуселищни и международни разстояния.

Пътната мрежа като елемент на транспортната система е добре развита. Осигурени са преки връзки между селищата в окръга. На 1000 км.² площ от окръга се падат по 301 км. шосеен път.

ВОДЕН ТРАНСПОРТ

Значението на плавателния път по р. Дунав ще нараства все повече във връзка със задълбочаващата се интеграция със Съветския съюз и увеличаващите се стопански връзки с другите страни. Особено голямо влияние върху корабоплаването ще окаже новото огромно водно строителство:

- десетте баража на р. Дунав /два от които са Никопол-Турну-Мъгуреле и Черна вода/ ще имат изключително значение за България. Чрез тази водна система ще се поддържа постоянно ниво на реката и ще обезпечава непрекъснато и дълбоко газене от корабите;

- свързването на речно-каналната релация Рейн - Майн с р. Дунав над Регенсбург /ГФР/ ще даде възможност на корабите да достигнат Ротердам и да осъществят връзка по воден път на всички европейски държави.

Този подотрасъл в Русенски окръг се представлява от Паракходство "Българско речно плаване", чиято база е в пристанище Русе. То има предимно национално и международно значение - превозва износни, вносни и транзитни товари по целия плавателен Дунав и осъществява около 19% от вътрешно-търговския товаро-оборот на страната. Второстепенната му дейност - превозване на пътници и туристи - около 300 хил. годишно.

През VII-та петилетка се предвижда обемът на приходите от водния транспорт да нарасне с 24.9%, на превозените товари - с 39.3% и на пътниците - със 7.4%.

Увеличеният ръст на товарите и пътниците ще бъде съпроводен с увеличаване и на материалната база - ще влезат в експлоатация нови самоходни кораби, секции, тласкачи и др.

В съответствие с Декемврийската програма за комплексното обслужване на населението и с оглед на задоволяване

на растящите потребности на вътрешния и международен туризъм предстои да се попълни външният флот с нови технически кораби, отговарящи на съвременните изисквания и с повишени възможности в международната конкуренция.

ВЪЗДУШЕН ТРАНСПОРТ

Географското разположение на гр. Русе и многоотрасловата му икономика пораждаат интензивни делови връзки с централните ведомства /София/ и други градове /Варна, Бургас, Пловдив/, където пътуванията с влак са по-продуктивни. Въздушният транспорт за Русенски окръг има предимно вътрешно значение. Средногодишно пътуват около 30.000 пътници, ползвайки бързината в полетите за икономия на време и удобство.

СЪОБЩЕНИЯ

Съобщителите връзки при съвременното динамично развитие на отраслите и деловите връзки на ведомствата и гражданите се развиват по-бързо от всякога. Класическите телефонни съобщения се допълват с телеграфни, телексни, радио и телевизионни разновидности.

Констатацията от досегашното развитие на съобщенията в окръга, въпреки темповете на внедряване на новости, е че те сериозно изостават от общото социално-икономическо развитие. Предвидено е през VIII-та петилетка да се изгради телевизионен предавател в гр. Русе, ще се дооборудва автоматичната междуселищна телефонна централа и създаване на връзки на Русенски окръг с другите окръзи в страната. През 1980 година домашните телефони ще нарастнат с около 35.9% спрямо 1975г.

СТРОИТЕЛСТВО

За хармоничното развитие на икономиката, за повишаване производителността на труда върху основата на техническия прогрес, за реализирането на набелязаната програма за развитие на отраслите на материалното производство в окръга, определяна роля има правилното насочване на капиталните вложения. Предстоящата реконструкция и модернизация изисква най-целесъобразно и икономично изразходване на отпуснатите инвестиции.

Предвижда се изграждането на важни за народното стопанство обекти, като: цех за алуминиев сулфат и цех за очистка на парафин, керозин и бели масла към ДФЗ "Леон Таджер", разширението на ТЕЦ-Русе-изток и запад, трошачно - сортировачна инсталация към ПК "Дунавски драгажен флот" и разширение на Домостроителния комбинат, багрилно-апретурен цех към завод "Дунавска коприна", реконструкция на пътната мрежа, здравни, просветни и културни учреждения, изграждане на нов телевизионен предавател, разширение на поливните площи, изграждане на модерни животновъдни комплекси и др.

Успоредно с изграждането на горепосочените мощности с високи темпове се развива и жилищното строителство. Състоянието на жилищно-комуналното стопанство и неговото рационално-териториално разположение имат голямо значение върху селищната мрежа. С нарастването на населението в окръга и най-вече в гр. Русе полезната жилищна площ на лице от населението е недостатъчна. Главната цел, която прогнозата до 1990 година си поставя в тази област, е увеличаване на жилищата на населението, като от 11,8 м.² през 1975г. жилищната площ на човек от населението ще се увеличи на 18,0 м.² за 1990 година, а само за градовете - от 10,0 м.² на 18,0 м.²

Решаването на жилищния проблем ще се съпътствува от всички необходими потребности на обществения бит - канализация, водоснабдяване, топлофикация и благоустрояване на жилищните райони.

О Б С Л У Ж В А Щ А С Ф Е Р А

1. ТЪРГОВИЯ И ОБЩЕСТВЕНО ХРАНЕНЕ

Ускореното икономическо развитие на страната обуславя непрекъснатото повишаване на материалното благосъстояние на народа. Това създава все по-благоприятни условия за разгръщане на търговията и нарастване на стокооборота на дребно.

В перспектива развитието на търговията и общественото хранене на Русенски окръг ще се насочи към:

- пълно задоволяване на потребителското търсене на населението, чрез осигуряване на необходимите стоки по обем, асортимент и качество;

- създаване на условия за комплексно и културно обслужване на населението и за системно намаляване на времето, необходимо за покупка на стоки;

- намаляване относителния дял на хранителните стоки, като в групата "Хранителни стоки" с ускорени темпове ще нараства относителният дял на стокооборота от готови храни и полуфабрикати;

- завишаване относителният дял на потреблението на промишлени изделия - предметите за домашно обзавеждане, спортните и културни стоки, леките коли и др. ;

- ускорено изграждане на супермаркети, магазини за хранителни стоки, плодове и зеленчуци и магазини за обществено хранене;

- изграждане на съвременна материално-техническа база и създаване на условия за ядъриване на електронно-изчислителни техники за оптимизиране на обема и структурата на околната среда и за автоматизирано управление.

При развитието на материално-техническата база на окръга трябва да се осигурят условия за развитие на търговията, туризма и услугите, които са свързани с нея.

Основна задача на развитието на материално-техническата база на окръга е осигуряване на условия за развитие на търговията, туризма и услугите, които са свързани с нея.

3. КОМУНАЛНО-БИТОВИ УСЛУГИ

Едно от най-важните условия за оптимално задоволяване на потребностите на населението в окръга от услуги е развитието на материално-техническата база, нейното ефективно използване и рационалното териториално разположение.

От анализа на съществуващата мрежа от заведения, тяхната отраслова принадлежност, техническа съоръженост и териториално разположение произтича изводът, че сегашното състояние на отрасъла е характерно с липса на достатъчна съвременна материално-техническа база и чувствителна нужда от кадрова осигуреност.

Основната цел, която се поставя пред комунално-битовите услуги през периода 1975-1990 година, е тяхното ускорено развитие съобразено с цялостното усъвършенстване на сферата на общественото обслужване, както и рационализиране на териториалното разположение на звената за услугите.

Основан дял в комунално-битовото обслужване на населението в окръга ще продължи да има СД "Местна промишленост и битови услуги" със своите клонове за смесена и специализирана дейност.

Със значителни средногодишни темпове ще се развиват както общо услугите на лице от населението, така и основните видове услуги - от 70 лв. на лице от населението през 1975г. те ще достигнат 115,6 лв. през 1990 година, при средногодишен темп на нарастване 3,3%. Поради бързото навлизане в домашния бит на нова, съвременна домашна техника най-голямо относително тегло ще пропълзят да имат промишлените услуги - 83,1% през 1990 година.

Предстоящата реконструкция и усъвременняване на мрежата за обслужване в сферата, териториалното разположение и специализацията на звената за услуги ще дадат възможност отрасълът да премине за промишлена оскопа при минимален разход от време за потребителя.

IV. НАУКА, НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

Развитието на науката, научно-изследователската и развойна дейност в гр. Русе и Русенски окръг започва през 1905г. със създаването на опитната станция "Образцов чифлик" за провеждане на опитно-изследователска работа по създаването на нови сортове селскостопански култури. Чувствително и значително бързо развитие на науката, научно-изследователската и развойна дейност в окръга се осъществява в периода след историческия Априлски пленум на ЦК на БКП /1956г./.

Понастоящем в окръга функционира едно висше учебно заведение - Висш институт за машиностроене, механизация и електрификация на селското стопанство - ВИИМЕСС - гр. Русе, полувисш педагогически институт за подготовка на детски учители и 25 научно-изследователски, развойни и проектантски звена като:

- Институт по селскостопанско машиностроене - ИССМ ;
- Селскостопански научно-изследователски институт - "Образцов чифлик";
- Научно-изследователски технологичен институт по бои и лакове;
- Централен научно-изследователски институт по технология на машиностроенето - ЦНИИТМАШ ;
- Научно-изследователски технологичен и проектантски институт по месото;
- Научен център по транспортна кибернетика и комплексни транспортни проблеми;
- Експериментална база на БАН по льосови пропадъчни основи;
- Териториална база за развитие и внедряване с изчислителен център - ТЕРВ с ИЦ;

- БТР "Пластмасови изделия";
- БТР "Електроизолационни материали";
- БТР "Електроинсталационни материали";
- БТР "Ремонт на селскостопанска техника";
- БТР "Строителство" ;
- БТР "ВИКОТЕКС"-филиал по коприната;
- Машиноизпитателна станция-МИО;
- Районна проектанска организация;
- Нормативно изследователско бюро по организация на

труда в търговията и др.

В така изградената мрежа от научно-изследователски и развойни звена е концентриран значителен кадрови потенциал, който ще продължи и в перспектива да се развива - чрез разширяване на съществуващите звена и чрез създаване на нови, които ще наложи бъдещето икономическо развитие на окръга.

Развитието на съществуващите звена в прогнозирания период се вижда от таблица № 6, в която не са отнесени научните работници на ВИМЕСС.

Таблица № 6

Показатели	м я р к а	Отчет год.		Налич ни 1975	Прогноза по год		
		1965	1970		1980	1985	1990
• Всичко кадри заети в научно-изсл.и разв.д.	бр.	582	998	2180	3588	3800	4000
в т.ч.: 1/ научни р-ци	"	36	59	150	315	395	475
от тях:ст.н.сътрудник	"	-	2	18	55	85	106
н.сътрудници	"	36	57	132	260	315	375
от тях:доктори на науките	"	-	-	-	8	10	12
кандидат " "	"	-	-	21	56	90	135
2.Развойни кадри	"	202	515	980	1589	1679	1769
в т.ч: с висше образ.	"	123	316	567	959	1009	1059
със средно "	"	79	199	413	630	670	710

3. Научно-пом. персонал	бр.	242	294	778	1302	1332	1352
в т.ч.: висше обр.	"	38	56	141	249	269	279
със ср. обр.	"	146	173	406	771	793	814
с по-ниско от							
средно образ.	"	58	65	231	282	270	260
4. Друг админстр. персонал	бр.	102	130	272	382	394	404

Прогнозата и бъдещето развитие на икономиката на окръга показват, че е наличие положителна тенденция за оформянето на гр. Русе като един от основните центрове на научно-изследователската и развойна дейност в нашата страна.

V. ЖИЗНЕНО РАВНИЩЕ И СОЦИАЛНИ ИЗМЕНЕНИЯ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Цялата дейност в материалната и нематериалната сфера на народното стопанство е подчинена на главната социално-икономическа задача на VII-та петилетка за повишаване жизненото равнище на народа. В Русенски окръг се създават всички условия за изпълнение на тази партийна задача.

В областта на Културата и Изкуството работят колективите на народната опера, драматичния театър "Сава Отгянов", Кукления театър, филхармонията, младежкия симфоничен оркестър, народните читалища, библиотеките и др.

Ежегодно в гр. Русе се изнасят над 400 концерта с участието на наши и чужди състави. Русе е домакин и организатор на ползуващия се с растяща популярност международен фестивал "Мартенски музикални дни". Интензивният музикален живот налага необходимостта от концертна зала, предоставяща всички удобства за пълноценна художествено-творческа дейност, чието строителство ще започне през VII-та петилетка.

Значителен дял за идейното и естетическо възпитание на новия човек има най-силното с масовото си въздействие изкуство – киното. В Русенски окръг работят 91 кина, от които 16 в градовете.

На територията на окръга работят : Окръжен исторически музей, Военно-исторически музей гр. Бяля и музейни събирки в Червена вода, Тръстеник, Новград, Щръклево, Обретеник и Ветово. С оглед създаването на условия за оптимална научно-изследователска и популяризаторска дейност предстои сградата на Окръжния съд да се адаптира за Окръжен музей.

Нашият окръг ще се обогати с пантеон на възрожденците, изложбена зала, читалища в селата Мартен и Красен и други

обекти на културата.

Здравеопазването в Русенски окръг за периода до 1990 година си поставя като основна цел изграждане на съвременна материално-техническа база, внедряване на усъвършенствувани методи и средства за профилактика, диагностика, лечение и рехабилитация, както и рязко подобряване на болничното обслужване.

В тази връзка здравната мрежа в окръга ще се развива в следните направления:

- изграждане на най-необходимите амбулаторно-поликлинични заведения при териториално разположение, съответстващо на селищната мрежа;

- изграждане на необходимата стационарна мрежа;

- разширение на мрежата от детски ясли и градини;

Процесът на урбанизация, изразен най-ярко в гр. Русе динамичното развитие и оформяне на гр. Бяла като втори промишлен център, както и превръщането на редица населени места в промишлени центрове определят необходимостта от строителство на амбулаторно-поликлинични заведения. През годините на VII-та петилетка ще се построят поликлиники в градовете Две могили и Ветово, квартал Изток в гр. Русе, дом на майката и детето, нова стоматологична поликлиника, детски ясли, пансионат за възрастни хора, детски градини и др.

За здравеопазването на населението, за формиране на здрав физически и духовен облик на младежта, особено значение придобива туризмът и физическото възпитание.

Гр. Русе като туристически обект представлява интерес с добре оформения си архитектурен вид. Тук са отразени културното, икономическото и архитектурното развитие на града от началото на века. Интерес представляват многобройните паметници

между които са паметникът на свободата, паметникът на българския войн, паметникът на съветския войн, паметникът на русофилите, паметникът на Вл.И.Ленин, на Стефан Караджа, Баба Тонка, Дянко Стефанов и др. Определен интерес предизвикват средновековният град Червен, Ивановските скални църкви с цветни стенописи и надписи от времето на цар Иван Александър /1331-1371година/, уникалният архитектурен паметник "Мостът на Колю Фичето", средновековният селищен комплекс от VII-XVв. край с.Стърмен най-дългата в страната пещера "Орлова чука", портата "Кънту капу" в гр.Гусе и др.

Добри условия за краткотраен отдих предлагат Лесопарк "Липник", Лесопарк "Приста", остров "Ляляка", Образцов чифлик, народният парк "Русенски Дом", "Аязмото" край с.Каран Върбовка, гората край с.Бойка, поречието на р.Дунав, най-вече край селата Сандрово, Бръшлян, Ряхово, масивите при с.Обретенник, Батиница и др.

Значителни са успехите по спортните дисциплини: тенис на маса, тенис, борба, скокове във вода, водомоторен спорт, мото спорт и др.

За подобряване и разширяване на физкултурната материално-техническа база предстои строителството на покрит плувен басейн, хижа в Стара планина, аероклуб, ремонтна база на ЦК на ДКМС, ще се завърши младежкия дом, гребната база на р.Дунав и др.

За повишаване жизненото равнище на населението от Русенски окръг през годините 1976-1990 година ще влезат в експлоатация обекти като: Универсален магазин, аптеки, нова складова база на "Печатни произведения", комунално-битови обекти, сградата на Средното спортно училище, пристройка на училището в с.Г.Враново, физкултурен салон и столова в с.Ряхово и др.

От особено значение за ускореното икономическо развитие на окръга е осигуряване на динамика в паричните доходи на лице от населението. При база 100% през 1975 година паричните доходи на лице от населението ще нарастнат на 133.5% през 1990 година. Абсолютно и относително нарастват и фондовете на общественото потребление, което създава икономически възможности за задоволяване в по-висока степен на нуждите на населението.

Динамиката на тези взаимно свързани и определящи нивото на жизненото равнище показатели означават, че решаването на основните социално-икономически въпроси на населението в окръга ще става с необходимо високи темпове. В този период ще намерят своето по-добро и комплексно решение проблемите на инфраструктурата на населените места - здравно строителство, жилищно строителство, усъвършенствуване на водоснабдяването и канализацията, развитие на битовата топлофикация и търговската мрежа и др.

Реализацията на това равнище естествено ще зависи от осъществяване на програмата за развитие на отраслите от материалното производство, от правилното разпределение и насочване силите на отрасъл "Строителство", както и от правилното отраслово и териториално разпределение на капиталните вложения и трудовите ресурси.

Преимущественото развитие на промишлеността, транспорта и строителството, намаляващата заетост в селското стопанство, усъвършенствуването на отраслите от обслужващата сфера, ще предизвикат съществени социални изменения.

Заетите в промишлеността, строителството, транспорта през 1990 година достигат до 54.4% от всички заетите в материалното производство и обслужващата сфера. Особено важно е обстоятелството, че е налице процес на създаване и развитие

на работнически ядра във всички райони на селища, адекватен на процеса на правилното разположение на производелните сили.

Чувствително се завишава броят на заетите в отрасъл "Наука и научно обслужване", който през 1990 година ще достигне 4000 бр. и ще представлява солиден научен потенциал за социално икономическото развитие на окръга.

VI. РЕФОРМАТА НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА - ПРЕДПОСТАВКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЧЕРТАНАТА ПРОГНОЗА

1. Към всеобщо средно образование

Дълбоките промени, които настъпиха в страната ни предвидиха нови изисквания към образователната система у нас. Въпросите за народното образование станаха предмет на обсъждане и анализ сред обществеността. Още през пролетта на 1967 година на пленум на ЦК на БКП по проблемите на техническия прогрес др. Тодор Живков обоснова необходимостта от разработване на нова концепция и подход към проблемите на образованието във връзка с разгръщаната се научно-техническа революция и повишаването на младото поколение като неин творец. В забележителната си реч пред XVI-та отчетно-изборна конференция на столичния комсомол др. Живков обоснова целта на преустройството на образованието за разрешаване на стратегическата триединна задача:

- изграждане на висококвалифицирани специалисти от нов тип, способни да решават сложните задачи, поставени от научно-техническата революция и развитието на страната;

- изграждане на творчески личности, способни самостоятелно да мислят, да се ориентират, да решават възникващите задачи;

- изграждане на кадри възпитани в комунистически дух, активно воюващи за претворяване на партийната политика в живота.

- Тази програмна партийна цел, прогнозирана и моделирана личността на бъдещия строител на нашето общество, се превърна във фундаментална основа на решенията на Пленума на ЦК на БКП през юли 1969 година по въпросите на образованието. Този пленум посочи главното направление на реформата на

образователната ни система. Атестат за грижите на Партията към училището беше забележителната записка на др. Тодор Дивков до Политбюро на ЦК на БКП, в която се отстояваше идеята за единно средно политехническо училище за цялата българска младеж.

Десетият конгрес на Партията доразви основните идеи на реформата и развитието на народното образование, за превръщане на училището в могъщ идеологически, научно-технически и социален институт. Единадесетият конгрес начерта нови пътища за развитие на образователната система.

Динамичното осъществяване на решенията на X и XI конгрес на БКП в областта на образованието води до ускоряване на процесите на преустройството на образователната система в синхрон със социалните изменения на обществото и в Русенски окръг.

С утвърдената програма от ОК на БКП и ОНС /1975г./ в периода до 1980 година се създават условия за преминаване към всеобщо средно образование, за повишаване на образователното равнище на цялата младеж и за утвърждаване на училището като могъщ фактор за социално-икономическото и културно развитие на окръга.

Предучилищното възпитание в окръга се осъществява чрез мрежата от 91 целодневни детски градини, 138 полудневни и 153 временни и летни детски градини.

В прогнозата на VII-та петилетка се предвижда интензивно изграждане на детски градини с цел обхвата на децата да достигне до 82.09%. Този показател е от особено значение за освобождаване на жената от отглеждането на децата и активното ѝ включване като квалифициран кадър в народното стопанство.

В целодневните детски градини се създават всички необходими условия за правилно възпитаване на децата и подготовката им за овладяване на новото учебно съдържание на БСПУ. Тук децата имат възможност да се запознаят с интересни за детската психика професии - чрез различни видове игри, екскурзии, наблюдения и др., които по-късно спомагат за правилното им ориентиране⁶ избора на любима професия.

В ЦДГ децата придобиват известни сръчности, съобразителност, другарство и навици за културно поведение - необходими условия за интелекта на човека от новото социалистическо общество.

Участието на стопанските предприятия и АПК със средства, материали, оборудване и др. е от особено значение за осъществяване на прогнозата за строеж на нови ЦДГ - важно условие за осъществяване програмата за всеобщо средно образование.

В съответствие с нуждата от висококвалифицирани кадри, способни да решават сложните проблеми на научно-техническия прогрес и на строителството на развитото социалистическо общество в Русенски окръг през учебната 1975/1976 година функционират: 2 БСПУ, Руска езикова гимназия, Английска езикова гимназия, Математическа гимназия, Музикално училище, Спортно училище, 11 техникума и 9 СШУ. Ежегодно отдел "Народна просвета" изготвя план-прием по специалности и учебни заведения - съгласуван с ОНС, ОДИТ и МНП. Приемът за учебната 1976/77 година ще подготви квалифицирани кадри за края на VII-та петилетка.

Изложените в предходните раздели перспективи в развитието на Русенски окръг сочат увеличение на потребността от квалифицирани кадри във всички отрасли на народното стопанство-

само в промишлеността от заетите 48.059 души през 1975 година потребността ще нарастне на 58.363 души през 1990 година. Тази тенденция е ясно подчертана и в другите отрасли на материалното производство, обслужващата сфера, образованието, изкуството и културата, като постепенно ще намалява необходимостта от кадри в селското стопанство, поради преминаването му на по-прогресивни промишлени методи на производство.

Особено ясно е подчертана тенденцията към потребност от специалисти със средно образование, притежаващи широк диапазон от общотрудови и професионални знания и умения, които ще се прилагат в професии на перспективно развиващите се отрасли в окръга - енергетика, химическата промишленост, електроника, корабостроене, селскостопанско машиностроене, строителство и др.

Налице са всички условия гр. Русе да се развива като център на управленческата, научно-изследователската и развойна дейност. Само за този вид дейност се предвижда помощният персонал със средно образование да се увеличи двукратно.

Тези изключително отговорни задачи за темпа и качеството на подготовката на квалифицирани кадри със средно образование, отговарящи на изискванията и перспективното икономическо развитие на окръга, народното образование в Русенски окръг предстои да реши чрез цялостно въвеждане на единното средно политехническо училище и всеобщо средно образование за всички младежи и девойки до 18 годишна възраст.

Моделът на ЕСИУ вече трета година се внедрява успешно у нас. Той отразява и обхваща всички страни на бъдещото училище на научна основа. Теоретичните основи на модела на новото училище произтичат и се базират на: научно-техническата революция и нейното отражение върху изискванията към

кадрите в професионален и политически аспект; развитието на науката и изкуството; развитието на психологията и на психиката на учащите се; развитието на дидактиката и дидактическата техника; историческият опит в образованието у нас и в чужбина. Системата от принципи, произтичаща изцяло от обществено-икономическото ни развитие, обхваща:

- по-нататъшно разширяване на демократизма на образованието, изразяващо се в осигуряване на образованието за всички млади българи, формиране у тях на общи способности и създаване на възможност за свободен избор на бъдещата им дейност ;
- свързване на обучението с живота;
- единство на обучението и възпитанието;
- перманентност/непрекъснатост/ на образованието;
- рационална структура на учебното съдържание;
- активен и развиващ характер на обучението, изразяващ се в издигане ролята на ученика в обучението за самостоятелно откриване и усвояване на нови знания чрез непрекъснатата продуктивна /творческа/ дейност.

Моделът предвижда в учебно-възпитателния процес да се издига активността и ръководната роля на учителя, да се въвежда непрекъснатата целодневна организация на учебно-възпитателната работа, да се разгръща самоуправлението на учащите се, да се използва все по-широко и ефективно нова дидактическа техника.

Моделът предполага издигане ролята на училището като идеологически, научно-технически и социален институт. Предвижда се повишаване на високо ниво на възпитателните функции на учебния процес, повишаване ролята на пионерската организация и Комсомола, като организатори на цялостната извънкласна и

извънучилищна дейност, координиране усилията на цялата обществено-педагогическа дейност за комунистическото възпитание на подрастващите.

До 1980 година, чрез вечерно и заочно обучение и обучение в ПУЦ се създават условия за повишаване на образованието на работници от различни отрасли на стопанския живот. В изградените ПУЦ работниците повишават квалификацията си при производствени условия, без откъсване от производството.

За успешната учебно-възпитателна дейност в условията на преминаване към всеобщо средно образование съществена роля има полуинтернатното обучение. Очертава се тенденция до 1980 година в полуинтернатните групи да бъдат обхванати 65% от учениците от I - VIII клас.

Новото съдържание на учебния процес налага в прогнозирания период да се усъвършенствува мрежата от извънучилищни заведения. Те са призвани да сътрудничат на училището за изграждане на ученическата личност с комунистически мироглед и добродетели. Станциите на младите техници и агробиолози съдействуват за повишаване нивото на ученическото научно-техническо творчество.

В Русенски окръг има целенасочена и съдържателна извънкласна дейност, която творчески постига ясна диференцираност и резултатност.

Прогнозата предвижда към 1980 година във всички форми на извънкласна дейност да се обхванат около 15% от учениците, което показва, че голяма част от тях ще се включат в повече от една форма на извънкласна дейност.

С цел по-нататъшно успешно изпълнение на поставените задачи през тези форми на обучение и за преминаване към всеобщо средно образование е необходимо чрез новото съдържание

на учебно-възпитателния процес и по-нататъшното усъвършенствуване на управлението и научната организация на учебното дело да се възпитават високо съзнателни, творчески мислещи, идейно убедени и възпитани в комунистически дух строители на развитото социалистическо общество.

2. Професионално ориентиране

Изпълнението на прогнозираните икономически, социални и идеологически задачи, стоящи за решаване пред Русенски окръг през VII-та петилетка и периода до 1990 год. е тясно свързано с подготовката на висококвалифицирани кадри за всички сфери на народното стопанство.

Тази главна задача предстои да реши училището, което придобива ново съдържание, с нови социално-икономически функции, съобразени със структурните изменения на страната и окръга. Училището се явява социален, икономически, научно-технически и културен институт. Чрез преустройство на образователната система училището ще се свърже с живота и производството и ще подготви младите кадри за труд в материалното производство.

Въпросът за подготовката на кадри е неразривно свързан с проблема за училищното и професионално ориентиране - неразделна част от системата на образованието и комунистическото възпитание на подрастващото поколение.

Професионалното ориентиране е продължителен процес, който се осъществява през целия период на обучение на учениците.

Известно е, че посредством избора на професия в социалистическото общество се разпределя главното негово богатство - човешките ресурси, като при това се определя не само по-нататъшната професионална дейност на младежта, но мястото и ролята на личността в обществото и възможностите за нейното развитие. В този смисъл оптималното съчетаване между "изискванията на професията" и "възможности на личността" има голямо практическо значение в баланса на работната сила и е в основата на прогнозите за нейното развитие.

Това налага по-специална насоченост в работата на училищните ръководства, учителските колективи, дейността на обществените организации, ДПО "Септемвриче", ДКМС, работата с родителите и интеграционните връзки между училището и предприятието. Необходимо е всеотменно и настойчиво да се работи за възпитаване на комунистическо отношение към труда, за създаване на траен интерес към работническите и селскостопанските професии.

Правилният избор на професия е от значение както за отделния младеж, така и за обществения живот на окръга и страната. Да се избере правилно професия е необходимо да се развият у учащите се техните желания, способности и наклонности, да се насочат те към избора на професия, чрез упражняването на която ще бъдат най-полезни на обществото.

За правилното професионално насочване, съобразно възможностите и знанията на учениците главната роля и занимател принадлежи на учителя чрез обучението по отделните предмети. Придобитите знания, умения и навики при обучението по различните предмети дават на учениците обща ориентировка в различните области на труда, създават интерес към една или друга професия, допринасят за развитието на индивидуалните способности.

Решаващо значение в системата на новото ВСПУ имат часовете по трудово и производствено обучение. Програмният материал професионално ориентира учениците и ги насочва към многостранна трудова дейност, която повишава нивото на тяхната психологическа подготовка за общественно-полезен труд. Такива са напр.: уменията за планиране, конструиране, моделиране, извършване на трудови операции при ръчна или машинна обработка и др.

Бъдещите строители на развитото социалистическо общество, творците на нови производства, мощности и технологии могат да получат фундаментални знания, умения и сръчности само при най-близкото взаимодействие на учебния с производствения процес на основата на широката интеграция на училищата с производствените предприятия, аграрно-промишлените комплекси, звената на обслужващата сфера и други отрасли на народното стопанство. Тези предприятия и учреждения са заинтересовани, от една страна, за подготовката на кадри, а от друга - имат отношение към възпитанието и жизнения път на децата на своите работници. Функции на тези предприятия и учреждения са:

Професионалната информация и пропаганда на професиите, застъпени в съответното предприятие, учреждение, АПК;

Професионална адаптация на младите специалисти;

Подобряване условията на труда и бита;

Грижи за трудовото и политехническо обучение и възпитание на подрастващите;

Създаване на материална база за обучение;

Участие в ръководството на извънкласната работа;

Уреждане на шефства с пионери и комсомолци;

Организиране на вечери, срещи, пропаганда на постиженията на предприятието и др.

Чрез контактите и връзките с трудовите колективи и прякото участие в някои производствени операции учениците се учат от новия облик на съвременния работник, на членика в производството. Тяхното творческо отношение към труда, култура на работа, участието им в рационализаторското и изобретателско движение са прекрасен пример за подражание.

Включването на ученически колектив в определени производствени дейности на предприятията чрез уплътняване на

освобоодените мощности при петдневен режим на работа и съобразно възможностите на учениците даде своите резултати. Произведената продукция е с висока оценка.

Друг важен момент от съвместната работа между училището и производственото предприятие е провеждането на извънкласните и кръжочни форми в подходящи условия на територията на предприятието.

Насочването на младежите към дефицитни работнически професии може да бъде положително само в производствени условия и цялостното им запознаване с условията на работа, специфичността на производството, материалните стимули, социално-битовите придобивки и перспективността на професията.

Проблемът за ориентиране на учениците към дефицитни професии е сложен и многообразен. Той трябва да бъде синхронизиран с нуждите на окръга от работна сила от една страна и ученическите наклонности, умения и навици от друга страна.

В тази актуална и много отговорна дейност по правилното насочване на младежите за избор на професия, в която да намерят своето призвание и бъдеще, е необходимо активна помощ да оказват Димитровският комсомол, пионерската организация, род.комитети, изградените училищни комисии по професионално ориентиране, обществените организации и консултативните пунктове към предприятията. Необходимо е въпросът за професионалното ориентиране да се превърне в жизнен въпрос за цялата общественост, на отечественофронтовските организации и профсъюзите.

В Русенски окръг има изградени консултативни пунктове към ДМЗ "Г.Димитров", ККЗ "Ив.Димитров", завод "Вела Пискова" и към Строителното обединение. По утвърдени планове пунктовете провеждат свои мероприятия за насочване на младежите и

девойките към професии от материалното производство.

Окръжната комисия по професионално ориентиране и Методичният кабинет по училищно и професионално ориентиране в гр. Русе и в бъдеще ще осигуряват конкретна информация за измененията в социално-икономическото развитие на окръга, потребността от кадри, бъдещи перспективни професии, условията на труда и др.

В системата за училищно и професионално ориентиране особено важна роля играят комисиите за училищно и професионално ориентиране. Тези комисии отговарят на цялостната организационна и методическа дейност в тази насока. Те конкретизират и организират непосредственото изпълнение на задачите, решенията и указанията на по-горните органи за училищно и професионално ориентиране на учащите се.

Основните функции на системата за училищно и професионално ориентиране са:

- професионална информация и пропаганда - обхващат информацията, която се дава на подрастващите за различните групи професии, специалности и училища, за пътищата и формите за професионална подготовка;

- опознаването на физическите и психическите способности на младежите, динамиката на тяхното развитие и тенденциите за формирането на личностите им;

- целенасочено формиране у учениците на готовност за съзнателен избор на професия на базата на високо равнище на общообразователната подготовка, усвоени общотехнически знания и умения, изграден обективен критерий за самооценка на възможностите, добро познаване на различните професии и специалности и нуждите на окръга;

- професионална консултация;

- професионалният подбор;

- плановото трудоустройство на випускниците;
- подпомагането на професионалната адаптация на младите специалисти.

Професионалното ориентирание на децата е важен проблем за всяко българско семейство. У нас почти няма родители, които да остават безразлични към жизнената съдба на своите деца. Тази хубава национална традиция справедливо определя семейството като основно звено в структурата на системата за училищно и професионално ориентирание на подрастващите.

Ето как големият съветски педагог А.С.Макаренко определя ролята на семейството: "Но родителите съвсем не трябва да мислят, че семейното възпитание няма никакво отношение към получаването на квалификация. Именно семейната трудова подготовка има най-важно значение за бъдещата квалификация на човека".

Подценяването или неправилното изпълнение на родителските задължения често довежда до осакатяване на децата за цял живот, до отнемане на един от главните извори за самочувствие и достойнство или до възпитаване на карриеристи. Такива родители вършат потенциално престъпление към децата и родната си. И обратно, правилният родителски съвет и грижа, компетентната родителска помощ за избора на верния път в живота съответствуват за израстването на добри граждани и специалисти.

Бив връзка с това семейството съвместно с училището може да решава успешно в следните насоки проблемите на професионалното ориентирание :

- да изучава вестранно детето отрано и да създава условия за развитие наподчертаните способности, наклонности и интереси у него, като съдействува на учителите за изготвяне на обективно верни характеристики;

- да полага усилия за изучаване на професиите, към които детето проявява стремеж, както и на училищата, които се подготвят за тези професии;

- да използва семейната среда за информиране и консултиране на децата при избора на професия;

- чрез предприятието или родителските комитети да участва в работата по професионалното ориентиране водена в училище;

- да развива у децата интерес към обществено значимите професии, към семейните традиции при избора на професия.

Роля за професионалното ориентиране на младешите имат и средствата за масова информация за популяризиране опита на другите социалистически страни, запознаване с най-известните бригади и производственици, развитие на новите производства и отрасли и др. с цел ориентиране на подрастващото поколение към професии от материалното производство и общественото обслужване.

VII. ТРУДОВИ РЕСУРСИ

1. Разпределение на трудовите ресурси и необходимост от кадри по отрасли

Непрекъснатото развитие и усъвършенствуване на производителните сили на окръга доведе до съществени промени в трудовата заетост на населението. За периода от 1976 до 1990г. е налице тенденция за абсолютно и относително увеличаване на заетите лица в промишлеността, транспорта, строителството, обслужващата сфера и др. за сметка на намаляване на заетите лица в селското стопанство. Това се дължи на настъпващите съществени изменения в отрасловата структура на икономиката на окръга - изменя се съотношението между обема на промишлената и селскостопанската продукция. С ускорени темпове се развиват най-прогресивните, водещите подотрасли на промишлеността - енергетика, машиностроене, химия, електроника.

Друга съществена особеност е качественото подобряване на структурата на промишлеността - решително преминаване от производството на по-нисък клас продукция към производство от по-висок технически клас, като резултат на научно-техническия прогрес и настъпилите изменения в структурата на производството. Това наложи въвеждането на нови професии, изискващи високо квалифицирани кадри.

Непрекъснатото усъвършенствуване на отрасловата структура обективно води до прогресивни структурни изменения в трудовата заетост. Структурата на заетите в основните отрасли на народното стопанство в окръга се характеризира със следните данни:

Относителен дял на заетите в различните отрасли Табл. № 7

О т р а с л и	1975	1980	1985	1990
Всичко заети в нар. стопанство	100,0	100,0	100,0	100,0
А. В сферата на матер. произв.	85,1	84,7	83,7	82,9
в т.ч. промишленост	32,5	34,1	36,4	37,4
строителство	7,0	7,6	8,4	6,7
селско стопанство	28,3	24,9	19,7	18,2
транспорт	8,5	9,1	9,8	10,3
търговия и МТС	7,6	7,8	8,1	8,9
съобщения	0,7	0,8	0,9	0,9
др. отр. на мат. произв.	0,5	0,4	0,4	0,5
Б. Непроизводствена сфера	14,9	15,3	16,3	17,1
в т.ч. жил. ком. стопанство	2,2	2,3	2,4	2,5
здравеопазване	1,0	5,6	6,0	6,5
образование, култура,				
изкуство	2,8	3,1	3,3	3,5
др. отр. на непр. сфера	5,9	4,3	4,6	4,6

В областта на селското стопанство в резултат на интензификация на производството се постигна значително нарастване обема на общата продукция чрез въвеждане механизация и автоматизация на процесите и се създадоха условия за привеждане то му на промишлена основа. Така се освобождава значителна част от заетите в селското стопанство трудови ресурси и насочването им към други отрасли на народното стопанство.

Анализът на количественото нарастване на броя на персонала в неселскостопанските отрасли в окръга недвусмислено подчертава, че ръководната роля в прогнозирания период се пада на промишлеността или по-точно на заета работна сила в промишлеността. Авангардната роля на тази част от работната

сила се определя не само от нейната решаваща икономическа мощ, но и от нейната по-голяма численост, съзнателност и дисциплинираност.

Непрекъснатото увеличаване на заетите лица в промишлеността е напълно закономерно явление, тъй като се осъществява движение на работна сила към основния отрасъл на материалното производство. Тук трудът се използва по-производително в сравнение с другите отрасли на материалното производство. Високите темпове на развитие на този отрасъл се достигат, както за сметка на увеличаване производителността на труда, така и за сметка на увеличаване числеността на персонала.

Преустройството на икономиката на окръга дава своето отражение и върху броя на заетите лица в строителството, транспорта и търговията. В тези отрасли също е налице тенденцията на непрекъснато увеличаване на работната сила.

Заетостта в отрасли "Транспорт" се предопределя от разположението на селищата до водния, железопътния и автотранспорта.

2. Източници и форми за задоволяване на потребността от работна сила

Основен кадрови потенциал на окръга е селението и токонкретно онази част от него, която е трудоспособна и може да се включи в общественото производство.

Покритието на допълнителната потребност от работна сила ще се постигне главно чрез:

- естественият прирост на трудовите ресурси - чрез провеждане на социално-икономически мероприятия за увеличаване на раждаемостта;

- освободената работна сила от селското стопанство;

- от изнасяне на производства извън окръга;
 - провеждане на мероприятия, целящи освобождаване на жената в максимална степен от грижата за отглеждане на децата и въвлечането ѝ в материалната и извънматериалната сфера - разширяване на мрежата от детски заведения, полу-интернати, лагери и др.

Осигуряването на работна сила чрез посочените фактори ще се осъществи чрез организиране на планомерна подготовка, чрез провеждане на курсове и школи за квалификация и преквалификация. Издирването и професионалното насочване на незаетите лица е необходимо да се базира на потребността от кадри по професии и специалности в отделните отрасли и предприятия на окръга.

3. Развитие на специалистите с висше и средно образование

Специалистите с висше и средно специално образование са основното ядро на квалифицирания потенциал, както за страната, така и за окръга. В своята политика БКП и Правителството непрекъснато осъществяват мероприятия за количественото и качествено развитие на тези кадри. В резултат на това броят на специалистите в окръга непрекъснато нараства, видно от данните в сравнителна

Таблица № 8

Специалисти със средно образование

Показатели	м-ка	1970	1980
Всичко за окръга	бр.	15611	25430
от тях: в мат.сфера - всичко	"	10386	17700
в т.ч. промишленост	"	5845	10500

селско стопанство	бр.	1116	1900
строителство	"	1004	1550
транспорт и съобщения	"	1261	1800
търговия и МТС	"	1129	1900
други отрасли на мат. сфера	"	31	80
Отрасли извън матер.сфера-всичко	"	5225	7700
в т.ч. жилищно-ком.стопанство	"	204	760
наука и научно обслуж.	"	227	740
просвета, култура, изкуст.	"	2776	3300
здравеопазв. и физкулт.	"	1459	1950
управление	"	477	800
др.отр.на извън матер. сфера	"	82	150

Специалисти с висше образование

Табл. № 9

Показатели	мярка	1970г.	1980г.
Всичко за окръга	бр.	5515	6900
от тях в матер.сфера	"	2935	4800
в т.ч. промишленост	"	1380	2300
строителство	"	320	560
селско стопанство	"	608	820
транспорт	"	273	500
търговия и МТС	"	327	550
др.отрасли на мат.сфера	"	27	70
извънматер.сфера	"	5580	4100

Ускорените темпове на нарастване броя на подготвяните специалисти водят до повишаване на образователното ниво заетите работници и служители. Тези темпове съдействуват на мероприятията за преминаване от експанзивно към интензивно развитие на икономиката на окръга.

Под влияние на научно-техническия прогрес в Русенски окръг бързо нарастват нуждите от технически кадри. През годините на седмата петилетка във връзка с големите строителни задачи, които окръгът предстои да решава, нараства и потребността от инженери, икономисти, технолози.

Във връзка с настъпилите структурни промени по сфери и отрасли потребността от специалисти нараства както в материалното производство, така и в извънматериалната сфера.

В отраслите на материалното производство нагънати са нуждите в машиностроенето, химическата и електронна промишленост, корабостроене, а в извънматериалната сфера потребността от специалисти нараства в здравеопазването, науката, научното обслужване и управлението.

Навлизането в експлоатация на нови производствени мощности налага известни структурни изменения на отделни специалности в системата на образование с оглед регулирането по планов ред на приема съобразно настъпващите промени в потребностите от кадри на окръга — технолози по каолинопроизводство, промишлена естетика, атомна енергетика.

Специалистите висшисти е необходимо добре да използват и прилагат в бъдещата си професия математическите методи, изчислителната техника и кибернетика, по организацията на производството, труда и управленческата дейност и по научно-техническата и икономическата информация.

4. Подготовка на квалифицирани работници

Революционните изменения в науката доведоха до възникване и бързо развитие на съвременни нови отрасли на промишлеността, свързани с основните направления на техническия прогрес - като електромашиностроене, приборостроене, производство на полупроводници и др. Това доведе до появата на нови професии - кранисти /на кранове/, апаратчици, стругари на автомати и полуавтомати, фрезисти, кройчи-разкройчици, ситопечатари, фотокопист, радиомонтьор, програмисти на електронно-изчислителни машини и др. Едновременно с това изчезнаха и редица професии на тежкия физически труд.

В резултат на широкото навлизане на механизацията в строителството и селското стопанство непрекъснато се увеличава броят на работниците - машинисти на кранове, скрепери, трактористи, комбайнери, машинисти на селскостопански машини.

Процесът на механизация и автоматизация съществено измени характера и съдържанието на труда. Тази тенденция ще продължава да оказва и през годините на VII-та петилетка благоприятно влияние върху квалификацията и културата на работната сила, върху подобряване на нейното материално положение и повишаване на съзнателността ѝ. Този е единственият правилен път за преодоляване на съществените различия между умствения и физически труд.

Важен показател за квалификацията на работниците се явява и образователното ниво и професионалната подготовка.

От липсата на тези условия произтичат тежки последици за производството, като лошо поддържане на машините, аварии, престои, ниско качество на произвежданата продукция, неизпълнение на нормите, мудно усвояване на мощностите и на новите асортименти, ниска производителност на труда и висока себестойност на изделията.

Въпросът за подготовката и квалификацията на кадрите през VII-та петилетка е възлов момент за изпълнение на производствената програма.

Особено дефицитни за Русенски окръг са специалностите: стругари, фрезисти, заварчици, ел.техници, леяр-формовчици, художник-конструктори и др.

През 1976-1980 година допълнителната потребност от квалифицирани работници по видове професии се очертава в таблица № 10.

Данните в таблицата показват, че във всички отрасли на народното стопанство броят на квалифицираните работници непрекъснато ще се увеличава за сметка на неквалифицираните, като малка част от заетия персонал ще бъде неквалифициран - предимно в обслужващата сфера и работници, извършващи товаро-разтоварни и подготвителни работи.

№	ОБЪЕМЫ ПРОДУКЦИИ	ш	и	ф	т	р	В ГОДАХ					ИТОГО
							1976 г.	1977 г.	1978 г.	1979 г.	1980 г.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9				
	ОБЩО ЗА ОБЛАСТ											
1.	Энергетика	01	13030	2220	2437	2625	2856	2962				
2.	Минералы	02	281	61	48	46	57	69				
3.	Металлургия	05	110	2	1	2	1	1				
4.	Металлы	06	1550	26	23	21	20	20				
5.	Металлы	07	1263	375	324	255	281	315				
6.	Металлы	08	555	307	204	212	293	247				
7.	Металлы	09	15	113	159	93	98	117				
8.	Металлы	10	406	5	2	-	3	5				
9.	Р-ции по добыч и пр изв. на стр. материалы	11	8	104	156	45	61	40				
10.	Деревосделки	12	105	2	2	4	-	-				
11.	Мебельности и под-бны	13	122	52	11	16	12	14				
12.	Керамики	14	56	14	20	18	15	55				
13.	Текстилки	15	533	19	10	10	9	7				
14.	Шивачи	16	533	132	86	142	73	98				
15.		17	325	63	84	59	58	59				

1	2	3	4	5	6	7	8	9
15.	Коляро-коух. и ооуари	18	121	60	8	15	24	14
16.	Полиграфисти	19	149	16	58	62	6	7
17.	Р-ци в хран. промишл.	20	442	98	128	77	61	78
18.	Р-ци във вкусова промишл.	21	75	45	15	15	15	15
19.	Строители	22	1462	318	232	370	274	268
20.	Растениевъдство/вкл. мех./	23	1174	387	194	339	141	113
21.	Животновъдн/вкл. механиз./	24	1119	379	183	254	206	197
22.	Мелиоратори	25	18	6	-	2	4	6
23.	Железничари	27	149	31	23	36	34	25
24.	Авто и електр. Р-ци	28	1405	441	330	248	263	253
25.	Р-ци във водния транспорт	29	406	108	89	72	94	43
26.	Търговски работници	34	359	54	62	81	80	82
27.	Преносвачи - превозвачи	31	68	8	21	22	10	7
28.	Р-ци в общ. хранене	35	400	65	85	75	89	86
29.	Р-ци в ком. бит. обсл.	36	67	9	12	15	16	15
30.	Р-ци в науч. промишл.	37	152	17	-	30	47	58
31.	Р-ци по пластмаси	38	131	33	15	19	16	48
* т.ч. по компания								
/д.нистерства, ведомства/								
К-во на квалифицирането								
и междуфирма - общо								
1.	Металници	16	380	165	189	95	101	80
2.	Електромонитори	08	490	144	118	72	84	72
3.	Конструктори	37	51	8	6	13	11	13
			10	2	2	7	5	2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
4.	Керамика	14	23	11	3	3	3	3
1.	М-во на химическата продукция - общо	14	23	11	3	3	3	3
2.	Енергетика	14	23	11	3	3	3	3
3.	Металургия	14	23	11	3	3	3	3
4.	Електроенергия	14	23	11	3	3	3	3
5.	Химия	14	23	11	3	3	3	3
6.	Строителство	14	23	11	3	3	3	3
7.	Железници	14	23	11	3	3	3	3
8.	Р-ци в общ. храни	14	23	11	3	3	3	3
9.	Р-ци в ком. обслуж.	14	23	11	3	3	3	3
10.	Р-ци в изкуств. пром.	14	23	11	3	3	3	3
11.	Р-ци по пластмаси	14	23	11	3	3	3	3
1.	М-во на енергетиката общо	14	23	11	3	3	3	3
2.	Енергетика	14	23	11	3	3	3	3
3.	Металургия	14	23	11	3	3	3	3
4.	Химия	14	23	11	3	3	3	3
1.	М-во на електроенергията и електроустройства - общо	14	23	11	3	3	3	3
2.	Металургия	14	23	11	3	3	3	3
3.	Металургия	14	23	11	3	3	3	3
4.	Химия	14	23	11	3	3	3	3
1.	М-во на електроенергията и електроустройства - общо	14	23	11	3	3	3	3
2.	Металургия	14	23	11	3	3	3	3
3.	Металургия	14	23	11	3	3	3	3
4.	Химия	14	23	11	3	3	3	3

1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	Химии	10	83	15	16	16	14	22
	М-во на строежите и архитектурата-общо							
1.	Енергетици	01	975	277	131	198	222	147
2.	Металици	06	20	3	2	2	4	-
3.	Монтьори	07	66	15	7	3	9	4
4.	Електромонтьори	08	47	5	15	10	14	12
5.	Дърводелици	12	80	45	11	10	10	11
6.	Керамични	14	32	8	8	10	8	9
7.	Строители	22	579	176	7	7	6	4
8.	Механици	25	14	4	58	137	136	82
9.	Авто и електротр.р-ци	28	36	7	-	2	4	4
10.	Р-ци във водния трансп.	29	55	7	8	10	2	9
11.	Водопроточници и канализ.	36	29	4	12	-	31	5
	М-во на земеделието и хран. промишл.-общо							
1.	Енергетици	01	4026	954	700	935	656	721
2.	Металурзи	05	28	9	4	5	5	5
3.	Металици	06	75	16	16	15	15	13
4.	Монтьори	07	444	77	28	79	74	181
5.	Електромонтьори	08	288	55	44	61	60	66
6.	Р-ци в хран. промишл.	20	26	6	5	6	5	4
7.	Р-ци във вкус. пр.мишл.	21	250	72	47	51	34	46
8.	Строители	22	75	15	15	15	15	15
9.	Растениевъдство/вкл.мех./	23	339	10	60	143	51	95
10.	Жив.тловъдство/вкл.мех./	24	1174	387	194	339	141	113
			1119	279	133	254	206	197

1	2	3	4	5	6	7	8	9
11.	Медкоратори	32	4	2	-	-	-	2
12.	Авто и електротр. р-ци	38	138	16	59	16	39	26
13.	Преправачи-привозачи	31	40	7	9	7	10	7
14.	Търговски работници	34	5	1	1	1	1	1
№.	М-вс на транспорт-общи		2470	724	424	430	456	336
1.	Металурзи	05	25	5	5	5	5	5
2.	Металци	06	120	20	30	25	25	20
3.	Монтьори	07	447	149	78	74	77	69
4.	Електромонтьори	08	20	12	2	2	2	2
5.	Дърводелци	12	10	2	2	2	2	2
6.	Строители	22	136	30	40	20	26	20
7.	Хелзинчери	27	148	30	23	36	34	25
8.	Авто и електр. р-ци	28	1150	372	147	209	212	210
9.	Р-ци във Водния трансп.	29	351	101	77	72	63	38
10.	Р-ци от общ. хранене	35	68	13	20	15	10	5
	М-во на леката		368	285	172	178	136	137
	Промисленост - общо		10	5	1	2	1	1
1.	Енергетици	01	10	6	1	3	-	-
2.	Металци	06	10	1	1	1	1	1
3.	Монтьори	07	5	1	1	1	1	1
4.	Мебелисти	13	34	11	15	13	10	45
5.	Текстилни	16	320	122	83	109	73	93
6.	Шивачи	17	43	46	63	43	43	48
7.	Кошаро-кожух. и обувари	18	52	50	8	7	8	9

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	М-во на върхешн. търговия и услугите - общо							
1.	Металургии	05	887	171	154	182	188	192
2.	Металии	06	10	5	2	1	-	2
3.	Монтьори	07	64	14	12	7	19	12
4.	Електромонтьори	08	68	17	13	14	13	11
5.	Финни механизми	09	130	32	17	27	25	29
6.	Дърводелци	12	15	5	2	-	3	5
7.	Мебелисти	13	9	1	1	3	2	2
8.	Текстилии	16	28	3	5	5	5	10
9.	Шивачи	17	13	-	5	3	-	5
10.	Кожаро-кожух и обувари	18	80	17	21	16	15	11
11.	Р-ци във хран.пром.	20	39	10	-	8	16	5
12.	Авто и електр. р-ци	28	16	1	4	1	6	6
13.	Преносвачи-прев.зваци	31	11	3	1	4	2	1
14.	Търговски работници	34	3	1	-	2	-	-
15.	Р-ци в обществ.хран.	35	202	27	34	48	44	49
16.	Р-ци в ком.битови усл.	36	123	15	26	26	27	29
17.	Р-ци по пластмаси	36	21	-	6	5	5	5
	Комитет за отдах и туризъм - общо		53	20	5	12	6	10
	Р-ци в обществ.хран.	35	75	15	15	15	15	15
2.	Р-ци в ком.бит.обслуж.	36	60	12	12	12	12	12
9.	М-во на минералните ресурси - общо		15	3	3	3	3	3
			27	6	5	8	4	4

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Миньори	02	7	2	1	2	1	1
2.	Метали	06	5	1	1	1	1	1
3.	Монтьори	07	1	-	-	-	-	1
4.	Електромонтьори	08	1	-	-	-	1	-
5.	Р-ци по добив на стр. ма	11	8	2	2	4	-	-
6.	Авто и електр. р-ци	28	5	1	1	1	1	1
И-во на снабдяването и								
Два-резерв - общо								
1.	Монтьори	07	4	2	1	20	29	22
2.	Дърводелни	12	1	1	-	-	1	-
3.	Строители	22	5	2	1	-	1	-
4.	Авто и електр. р-ци	28	33	6	6	8	7	6
5.	Търговски р-ци	34	60	6	7	12	20	15
И-во на информацията								
и оборудването - общо								
1.	Метали	06	85	12	10	15	10	38
2.	Монтьори	07	20	3	2	4	2	9
3.	Електромонтьори	08	21	2	2	3	2	12
			44	7	6	8	6	17
И-во - общо								
			438	20	169	70	66	73
1.	Монтьори	07	9	-	9	-	-	-
2.	Електромонтьори	08	3	-	3	-	-	-
3.	Роботници в хран. пр. м.	20	174	25	77	25	21	26
4.	Строители	22	5	-	3	-	-	-
5.	Авто и електр. р-ци	28	28	-	28	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
6.	Преновачи	31	25	-	12	13	-	-
7.	Търговски р-ци	34	32	20	20	20	15	17
8.	Р-ци в обществ.хран.	35	104	15	17	12	30	30
1.	Комитет по печат-общо		149	16	58	62	6	7
	Полиграфисти	19	149	16	58	62	6	7
	О Н С - общо		448	121	80	81	80	81
1.	Енергетици	01	3	3	-	-	-	-
2.	Монтьори	07	3	3	-	-	-	-
3.	Електромонтьори	08	4	4	-	-	-	-
4.	Дърводелци	12	5	3	-	1	-	1
5.	Строители	22	377	97	70	70	70	70
6.	Авто и електр. р-ци	28	4	4	-	-	-	-
7.	Р-ци в общ.хран.	35	47	7	10	10	10	10

5. Дефицитни професии

В социалистическото общество всички професии са достойни за уважение. Сред тях особено ярко изпъква благородната, творческата и общественно-полезната професия на строителя. На чертежа проектантът е начертал кофража, армировката, стените, бъдещия завод, а той – строителният работник, трябва да направи кофража, да иззида стените, да построи завода – да претвори в пространството идеите на проектанта и инженера. Колко богато въображение и творчество са му необходими, за да изгради с изящество бъдещият мост, завод или жилищен блок !

Днес строителният работник е не само зидар, кофражист, мазач. Той изгражда огромни строежи със сглобяеми елементи, управлява сложни машини. На строителния работник са необходими не само практически умения, но и задълбочени теоретични знания. Съвременното строителство изисква работникът да има познания по физика, математика, чертане.

Строителното производство позволява в процеса на работата да се усвои и придобие и втора специалност. Това повишава самочувствието, увереността, доставя по-голяма радост от собствения труд.

"Да бъдеш строител – това значи да си предните редици на творците на материалната култура на социалистическото общество у нас". Тези думи на д-р. Т. Живков показват какво голямо значение има професията на строителя, която е професия на доблест, героизъм и мъжество – качества високо оценявани от Партията и Правителството. Присъдени са 46033 ордени и медали на изтъкнати строители-творци. В този отрасъл, най-много от всички отрасли са наградени 98 строители с високото отличие "Герой на социалистическия труд".

Професиите от машиностроителната и металообработвателната промишленост заемат важно място сред останалите отрасли на промишлеността, както по вероидностопанско значение на произвежданата продукция, така и по брой на заетите в отрасъла работници. Това определя и голямото значение на тези професии за народното стопанство, по голямата част от които намират приложение и в другите отрасли на промишлеността.

Професията на бобиньора, заварчика, стругара, фрезиста, шлесера, формира у личността бързи и точни движения, умения за разчитане на сложни чертежи, развива наблюдателността и въображението, формира положителни черти на волята, допринася за повишаване на техническата култура. Широкото поле за рационализации развива интелекта на творческото въображение.

Под влиянието на техническия прогрес в тези професии съществено се изменя съдържанието на труда на работниците. Намалява делът на ръчните операции, а се увеличават функциите на автоматите и полуавтоматите – при стругарите – стругове с програмно управление; при фрезистите – фрезови машини с полуавтоматичен цикъл, с програмно устройство и дистанционно управление и др. Особено перспективна е професията настройчик, която възниква в резултат на механизацията и автоматизацията на производствените процеси и която ще се превърне в основна професия на отрасъла.

Професиите от отрасъл "Енергетика" са тясно свързани с техническия прогрес и в бъдеще ще се развиват с бързи темпове по отношение потребността от кадри. Това са професии свързани с производството на електроенергия и топлиноенергия – електроженист, електротехник, механик на ТЕЦ, диспечер на ТЕЦ, машинист на компресор. Те съдействуват за усвоя-

ване на организационни и делови качества, повишават непрекъснато техническата култура, съдействуват за изграждане на стабилно оперативно - техническо мислене. Формират редица професионално важни качества на характера - като находчивост, инициативност, самообладание, решителност и др. Тези професии предоставят големи възможности за развитие на личността чрез придобиване на по-висока квалификация и образование.

От особено значение са професиите и от отрасъл "Текстилна промишленост" - крояч, шивач, предач, тъкач, шампюр /декоратор/, обушар. Модните мъжки, дамски, юношески и детски облекла и обувки, разнообразните по десени и разцветки памучни, вълнени, ленени и копринени тъкани са важни потребителски стоки в социалистическата търговия. С повишаване на жизненото равнище на народа се предявяват все по-високи изисквания по отношение на красота, удобство и модна линия на продукцията от този отрасъл. С цел задоволяване на потребителското търсене на населението от богат асортимент десе-ни, размери, разцветки, модните и естетични тенденции в процеса на работата по тези професии се налага постоянно да се търсят нови решения и оригинално творчество. Производственият процес се развива на все по-високо техническо ниво, с ново оборудване и в нови, модерни производствени предприятия /ДП "В.Пискова", фабрика "Фазан", ДП "Дунавска коприна" "Арде" и др./.

Един от основните отрасли на народното стопанство е транспортът, което определя и важноста на професиите, заети в него - електромеханик, автомобилен монтьор, шофьор, машинист на локомотив, моряк, стрелочник. Упражняването на тези професии дава възможности за повишаване на квалификацията и по-нататъшно усъвършенствуване на знанията и уменията.

Професионалната адаптация се извършва за около 2-3 години, като трудностите са свързани с усвояването на уменията по професията. Участието в движението по пътната мрежа е най-главният момент от дейността на тези професии. Автоматизацията и механизацията, увеличаване скоростите при превозване на пътници и товари изискват от лицата упражняващи тези професии дисциплинираност, високо съзнание за отговорност, отзивчивост, вежливост, емоционална устойчивост и съобразителност.

В отрасъл "Търговия и обществено хранене" са включени няколко важни професии в сферата на туризма и услугите на населението – готвач, сервитьор, търговски работник, информатор и др. Техническият прогрес оказва положително въздействие върху развитието на професиите от този отрасъл. До голяма степен са механизирани трудоемните професии и ще продължават все повече да се механизират.

Професионалната дейност изисква от лицата работещи в този отрасъл качества, като : организираност, инициатива, самоконтрол, доверие и културни обноси, които създават атмосфера на уютност и удовлетвореност от обслужването.

От изключително значение за нашия окръг са професиите в селското стопанство – механизатор в животновъдството и растениевъдството ; професии от химическата промишленост; електрониката, монтьор на строителни и пътни машини и др.

х х х

Съгласно прогнозата за трудовите ресурси в окръга през VII-та петилетка, в редиците на колективите ще се вляят попълнения от млади хора, подготвени и възпитани в нашите

учебни заведения, с по-висока култура и образование и с определени трудови навики. Това е бъдещият трудов потенциал на окръга - една от главните предпоставки за осъществяване на начертаната от XI-я конгрес на Българската комунистическа партия програма.

—oooo00000oooo—

ПОЛЗУВАНА ЛИТЕРАТУРА

1. ЦК на БКП - Тезиси за XI конгрес на БКП
2. ЦК на БКП - План за социално-икономическото развитие на страната за 1976 година
3. Т. Живков - отчетен доклад на X конгрес на БКП
4. Т. Живков - отчетен доклад на XI конгрес на БКП
5. ОК на БКП - План за социално-икономическото развитие на Русенски окръг през 1976 година
6. ОНС - Информация на окръжно статистическо управление гр. Русе
7. ОНС - Основни показатели за комплексното развитие на Русенски окръг през VII петилетка
8. ОНС - Основни насоки за комплексното развитие на Русенски окръг през VII петилетка
9. ОНС - Схема за комплексното социално-икономическо развитие на Русенски окръг през периода 1976 - 1990 година.
10. Програма за осъществяване на всеобщо средно образование в Русенски окръг.

Автор: ЮНА К. ЗАЗАС
методист-икономист към
отдел "Народна просвета" - Русе

Съдействие оказаха:

ЛЮБОМИР КУШЛЕВ -

Държавна планова комисия

инж. АТАНАС БЕШЕВ -

Държавна инспекция по труда

Художествено оформление -

ВЛАДИМИР АНГЕЛОВ -

методист към отдел "Народна просвета" - Русе

